

Worldcon 2014: Plejáda možných budoucností

V letošním roce se v Londýně konal Worldcon, světové setkání autorů a fanoušků SF, fantasy a hororu – výjimečná událost vzhledem k tomu, že v Evropě bývá jednou za dekádu, a navíc šlo o zatím největší Worldcon ze všech a rekordy překonalo i množství hlasujících v cenách Hugo. Jak con probíhal a co zajímavého přinesl do budoucna? Dopustím se menší odbočky: V kalifornské trilogii Kima Stanleyho Robinsona se postupně setkáváme se třemi možnými budoucnostmi tohoto amerického státu, jsme zavedeni do různých dystopických i utopických společností... a něco podobného zkusíme i zde. Podíváme se prostřednictvím letošního Worldconu, kam může světová i česká fantastika směřovat.

Zářivá budoucnost v supermoderním prostředí

Letošní Worldcon se konal v londýnských docích. Ale jestli si představujete špinavou čtvrt plnou opilých námořníků a přístavních dělníků, jste nějakých sto let pozadu. Docklands dnes představují prosperující areál plný luxusních bytových domů typu pražské Mariny, vyhlídkové lanovky Emirates Air Line, supermoderních kancelářských budov a samozřejmě obrovského konferenčního centra ExCeL London, místa conání. ExCeL sám je zhruba půl míle (přes tři čtvrtě kilometru) dlouhý, a tak se tam rekordní počet účastníků – téměř šest tisíc – pohodlně vešel, a dokonce ani nedošla strava (boky celé hlavní chodby jsou lemovány rozličnými fast foody). Problémem bohužel bylo, když se značná část lidí z to-

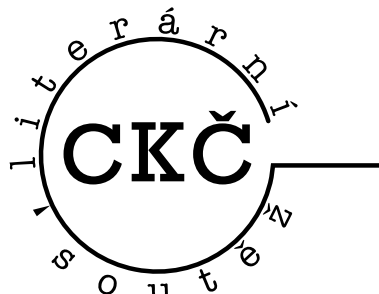
hoto počtu chtěla dostat na stejný program. Cokoli s G. R. R. Martinem tak bylo lepší předem vzdát, pokud jste nebyli připraveni stát přes půl hodiny ve frontě.

Jádrem každého conu ale není samotné prostředí – jsou to pořady. A ty měly na Worldconu, jako nejspíše všude, trochu kolísavou kvalitu. Bylo možné se setkat se skvělými panely i přednáškami, ale i s takovými, které zklamaly – ať už proto, že se tematicky nedržely anotace a diváci se dočkali něčeho úplně jiného (obvykle bohužel ne lepšího), nebo čistě proto, že nepřinesly vůbec nic nového a proběhly spíše jako zabíjení času. Vědecko-technické pořady, které jsem stihla navštívit, mi připadaly jasně slabší oproti přednáškám tohoto typu třeba na FF. Chvilími byly až obsahově prázdné a namířené na nejen laické, ale spíše se ani moc nezajímající publikum. Na druhou stranu, literární panely z větší části kladly zajímavé otázky a přinášely často i neméně zajímavé odpovědi, byly tak zábavné i přínosné. Podobné by stálo za to uspořádat i u nás (náběh k tomu už máme). Přenesme se několik let dopředu a představme si, jak by vypadaly cony nabírající podobný směr jako výše popsané aspekty Worldconu... V této budoucnosti je místo pro moderní, ale poněkud strohé, aseptické a šedivé prostředí, davy navzájem se neznajících lidí, nekonečné řady fast foodů, fronty na všechno a pasivní sledování pořadů bez zřetelných možností vlastního zapojení. Je možná zářivá, futuristická, technicky na špičce – ale utopie to asi téměř pro nikoho z nás není.

pokračování na str. 9

OBSAH

Worldcon 2014	1	MILAN FIBIGER – Pouť za dobrodruž-	
Čtenářův průvodce po Interkomu	2	stvím, exotikou a fantasií	22
Nová kniha „O kamnech na jižní točce“	2	Civilizační šok²	23
Hvězdný bulvár	3	Tři pozoruhodné knihy	25
Potřebuje fantastika ochranu?	10	Hellboy a král Artuš	26
Světy za zrcadlem	11	První generace Ceny Karla Čapka	27
Kompletní výsledky 33. ročníku CKČ	12	2312 aneb hard space opera	28
O letech do vesmíru v hlavě ZP	15	Časem s vědou – červenec/srpen	29
Futuristická zábava na FF 2014	15	Mezi nádherou a hrůzou	30
Megasmutná pravdivá lovestory	16	DOGMA	31
Rád zůstanu poštovní herkou osvětý	17	Cena Karla Čapka za rok 2014	
Desátý ročník ankety Aeronautilus	19	a Ceny ČS Fandomu	32
Vanili se ptá, já odpovídám	20	O Stříbřitělesklý halmochron	32



Čtenářův průvodce po Interkomu

K obsahu tohoto čísla

Prázdniny a dovolené jsou za námi, je čas dohánět zpoždění a plnit neuváženě dané sliby. Snad bude i v dalších číslech IK o čem psát, zítra odjíždím na Parcon do Bratislavy a pak už bude na dosah porada SF klubů v Březové nad Svitavou.

Na tomto místě byla původně informace o programu Podzimní porady SF klubů, ale zjevně si tento Interkom přečtete až po ní, takže se opět prokázala nezastupitelnost webových stránek fandomu a jeho mailové konference.

V tomto čísle Interkomu pokračujeme v seriálu rozhovorů. Aby v tom Zuzana Hloušková s Viktorem Janíšem nejela sama, přidal jsem své odpovědi, které ze mě vymámil server Vanili.

Martin Gilar v Civilizačním šoku na druhou píše pro změnu o cukroví, jak si jej s opravdu malou invencí představují v USA.

Nechybí tradiční Časem s vědou a Třeštění letitého popularizátora, na Františka Houdka je zkrátka spoleh.

Hlavně ale přinášíme kompletní výsledky Ceny Karla Čapka a seznam ocenění udělených Československým fandomem na Parconu / Istroconu v Bratislavě a ESFS na Euroconu / Shamrokonu v Dublinu. Toto číslo dostanou vedle předplatitelů i účastníci a porotci letošního ročníku CKČ.

Zdeněk Rampas

Nová kniha „O kamnech na jižní točně“, kterou čtou v Šumperku

Město čte knihu je literární a filmový festival v Šumperku, jehož cílem je připomenout prostřednictvím jednoho vybraného díla krásné literatury význam knihy obecně a současně připomínat témata, ke kterým je třeba se čas od času vrátet. Koná se v první polovině listopadu od roku 2005. Během něj se čte na pokračování z nové knihy od vybraného autora a je doprovázen promítáním filmů a konáním výstav souvisejících s osobností autora či zvoleným tématem. Přímo pro festival je i vydávána kniha autora, která je zde křtěna.

Po předchozích ročnících, kdy se četlo z knih Jana Wericha, Jiřího Suchého, Bohumila Hrabala, Oty Pavla, Ludvíka Vaculíka, Karla Čapka a Karla Poláčka, se kolektiv pořadatelů v letošním jubilejním - desátém ročníku festivalu rozhodl pro námět Pohádky. Vznikla tak kniha s nezvyklým podtitulem Pohádky nejen pro dospělé. Nejen pro dospělé – není prioritně určena dětem. Přispěli do ní renomovaní spisovatelé literatury pro děti, ale také autoři, jejichž tvorba se zaměřuje téměř výhradně na dospělé. Někteří mají za sebou bohatou literární a další uměleckou tvorbu, jiní do literární tvorby vstoupili teprve nedávno. Všechny ale pomyslně propojuje sounáležitost se Šumperkem a s kulturním děním v tomto městě.

Vlastní název knihy „O kamnech na jižní točně“ je podle jedné z pohádek od Zdeňka Šmída, který byl v Šumperku hostem v březnu 2011, několik dnů před odjezdem na Seychely, ze kterých se už nevrátil. Dalšími autory jsou Petra Braunová, Jiří Brož, Martin Fahrner, Ilja Hurník, Alois Mikulka, Jaroslav Mostecký, Markéta Pilátová, Jiří Suchý, Anna Šochová, Ludvík Vaculík, Františka Vrbenská a Jaroslav Žvábek. Ilustraci se ujal se Šumperkem spjatá výtvarnice Věra Kovářová.

Knihu vydává nakladatelství Pavel Ševčík – Veduta Štíty. K dispozici bude po jejím uvedení na trh (31. 10. 2014) v šumperských knihkupectvích, místní knihovně, u distributorů nakladatelství Veduta a u všech dobrých knihkupců.

Vše najdete na: www.mestotekniku.cz/2014/index.php?action=uvod

Pepa Mlok ze sdružení Robot

interkom

INFORMAČNÍ SERVIS ČESKOSLOVENSKÉHO FANDOMU

číslo 8-9/2014 (293)

Adresa redakce:

INTERKOM

Letecká 6,
161 00 Praha 6,
Česká republika

e-mail: zrampas@gmail.com

<http://interkom.vecnost.cz>

Šéfredaktor:

Zdeněk Rampas, MCL

Grafická redaktorka:

Kristýna Benediktová

Redakční kruh:

Richard Klíčník a Michaela

Autoři tohoto čísla:

Adéla Červenková, Martin Gilar,
Filip Gotfrid, Zuzana Hloušková,
František Houdek, Pavel Mandys,
Jarek Mostecký, Julie Nováková,
František Novotný, Martin Šust,
Pepa Vašát, Jiřina Vorlová,
Zdeněk Rampas

Sponzoři tohoto čísla

Jan Haberle
Daniela Kovářová
Jiří Doležal
Jiří Grunt

Vychází nepravidelně.

Uzávěrka tohoto čísla
byla dne 23. 9. 2014

ISSN 1212-9089

Všechny články a recenze

© INTERKOM

interkom 8-9/2014

Hvězdný bulvár

Odposlechnuto

„Když jsem poznal Harryho Harrisona, věděl jsem hned, že je rebel. To já nikdy žádný rebel nebyl. Já jsem si jenom vždycky dělal, co jsem chtěl.“

Brian Aldiss, Worldcon 2014, Londýn

Millor Fernandes (brazilský humorista, dramaturg a spisovatel) vyzval publikum k diskusi otázkou: „Jaký je rozdíl mezi politikem a zlodějem?“ Odpověď jednoho učitele: „Rozdíl mezi politikem a zlodějem je v tom, že toho prvního jsem si vybral já, kdežto ten druhý si vybral mě,“ ocenil slovy: „Vy jste génius! Jako jediný jste mezi nimi dokázal najít aspoň jeden rozdíl!“

◆ ◆ ◆

● **26. června** jsem U Kruhu zastihl Vlada Říšu a Vlád'u Němce, domluvili jsme se na společné cestě na FF a já pak kvačím do kavárny Iluze na večer společnosti *Slova mají křídla*.

Uvedla jej na stříbrnou flétnu hrající virtuosa Jana Jarkovská, novinář a spisovatel Jaroslav Benda přečetl dvě povídky z připravované sbírky, Vítězslava Felcmanová, básnička z bohnické psychiatricko-literární líhně, uvedla několik kratších básniček a

básník, prozaik a dramatik Jiří Kamen, dlouholetý rozhlasový redaktor, přečetl úryvek z knihy o Čechách ve Vídni, která byla něco na hranici eseje a fejetonu a vyjde letos v září.

Nepotkal jsem tolik známých jako minule, ale nakonec jsme se s Luborem Faltejskem dohodli na SF večeru po prázdninách.

● **27. června** mi Kryštof Kudláč poslal svou práci o SF a fandumu, docela zajímavou, obsahuje ne zcela triviální postřehy odjinud, z prostoru mimo komunitu. S Michaelou dokončujeme IK, večer v TV dávají Limonádového Joea, letos uplynulo padesát let od jeho natočení, po něm bylo možné zhlédnout Mazaného Filipa, ale zatímco první z parodií i po půlstoletí představuje dokonalost a klasiku, u druhé cítím jen trapnost.

● **30. června** proběhl v Černínském paláci malý con při příležitosti ukončení působení pana Jaroslava Olši, jr. jako mimořádného a zplnomocněného velvyslance České republiky v Korejské republice a jeho nástupu do funkce mimořádného a zplnomocněného velvyslance České republiky ve Filipínské republice.

Potkal jsem tam Vlastu Talaše, Ondřeje Neffa a Ljubu Krbovou, Miloše Podpěru, Ivana Adamoviče, Danu Kalinovou, Michala Ajvaze a známé z koreanistických akcí Marka Zemánka, Ivanu Bozděchovou, docenta Pucka, radního Zdeňka Bartáka...

Výhled z Černína je úchvatný, mít takový z kanceláře, moc bych toho neudělal.

● **2. července** podnikám sólovou výpravu ke Svoreňovým do Státnic. Ještě jsem v těch končinách nikdy nebyl a zase se dozvídám něco nového o okolí Prahy. Petr s Dášou tam mají dům s velkou zahradou, kde jsme až do půlnoci povídali o životě, SF, knihách obecně a vůbec.

● **3. července** U Kruhu s Frantou Novotným a Pavlem Březinou, ten se také ukáže, jen když se blíží nějaká jachtařská výprava.

● **4. července** ráno odjíždíme s Vladem Říšou a Zdeňkem Pobudou na FF. Sraz máme v RUR v Čáslavské, a ukázalo se, že tam Vlado ještě nikdy nebyl, pak má něco vědět o životě (a fandumu :-)) Zdeněk slíbil dovést nějaké knihy Komárovi (má na FF stánek), zdá se, že tam ještě jezdí i nějakí čtenáři. Bohužel ukázalo se, že knih je připravena jen polovina a že Nix tam ty své nedopravil.

Zdeněk, který na sobě jako obvykle nechá dříví štípat, ochotně vyrazil do Uhřetěvsi, kde jsme po kratším hledání našli Nixe i jeho nový sklad a převzali bedničku knih.

V jednom z četných zúžení se těsně před námi natukla tři auta, jedno až do nepojízdná. Strávili jsme pak veselou hodinu



ku čekáním na policajty, abychom nešťastníky objeli, nám chybělo asi 20 cm.

Konečně jsme v Chotěboři, optimista Zdeněk mě žádá o pomoc s navigací, orientuji se podle kostelní věže a nějak to najdeme. Odnášíme knihy ke Komárovi (potkáváme Honzu Kotouče) a jdeme na oběd, aby nám na dnešek stačilo osmihodinové vstupné.

Následuje složitá registrace (příště už se určitě zaregistruji hned doma, dělat to až v kině na notebooku s nepopsanou anglickou klávesnicí bez numeriky pro mě představovalo opravdový problém :-), shánění noclehu, bohužel se na mě dostalo jen ubytování ve Štěpánově.

Nevzpomínám si, že bych v pátek zašel na nějaký program, na to jsem tam potkal příliš mnoho známých, tuším, že ze Srámkovy Sobotky přijela Vilma, zahlédl jsem Honzu Kantůrku, poseďel s Robertem Ramešem, Jarkem Mosteckým, Martinem Koutným a zúčastnil se krotkého popíjení s byvším Islingtonem (takřka v plné síle, chyběla jen Cellindra). Pak nastala půlnoc a s ní i odjezd posledního FFtaxiku do Štěpánovic a já se vydal vartovat ke kinu, kde bylo jejich stanoviště. S drobným zpožděním jsme dorazili do ubytovny, měl jsem pro sebe ratejnu se čtyřmi postelemi, ale naštěstí jsem nikoho nemusel budit.



Darna – filipínská superhrdinka

● **5. července** ráno jsem nemohl dospát a tak jsem se hned prvním taxíkem vrátil na FF. Tím pádem jsem stihl Juliinu přednášku o publikování v angličtině a o nových webových časopisech. Pak jsem vyčkal Sletu spisovatelů fantastiky, který rovněž moderovala Julie, s radostí jsem na pódiu uviděl Janu Rečkovou, dál už to taková sláva nebyla, autoři si hlídali své vteřiny jak politici u Moravce, někteří si u mě svou užvaněností docela uškodili, kdo nepozná, co je důležité, zajímavé nebo alespoň nové v besedě, těžko to pozná v „tvorbě“, od těch si asi dlouho nic nepřepčtu.

Pak jsem zašel na předávání ceny Vidoucí, pořadatelé vyhlášení přenesli z S-Conu na FF, aby přilákali více účastníků, ale tento první ročník se to ne zcela podařilo. V největším sále Junioru zůstali sami se mnou jako jediným hostem. Nicméně to porotu a pořadatele neodradilo a sehráli scénku předávání cen s imaginárními autory a pro mě to byl jeden z vrcholů FF.

Zašel jsem ještě na Vilmin pořad o Myceliu, bylo úžasné slyšet to nábožné vzdychnutí jejich fanynek, když se dověděly, že existuje povídka o tom, jak se seznámili Lucasovi rodiče, a pak už byl čas vyrazit směr Praha. Cestou jsme projížděli další osadou jménem Štěpánov, ještě že se mě Zdeněk nepokoušel večer hledat, kdo ví, kde by skončil.

● **8. července** opouštím noru a vydávám se na pochůzky, nejdříve návštěva Litagu, cestou mi volá Franta Moravec, že do Prahy poslal Ludvíka. Pak se zastavím v Talpressu, jak se občas v úterý podaří, zastihnu tam na kus řeči vedle Vlasty i Toma Kropáčka a Patricije.

● **10. července** U Kruhu s Frantou Novotným probíráme prodeje Křížníku Thor. Bylo by dobré naskočit na vlnu a vydat další Frantovy práce.

● **11. července** potkávám v busu Milana Fibigera, nadšeně mi ukazuje svou monografii, je to opravdu velké dílo, na kterém se zasloužilo několik velkých jmen.

● **12. července** píše Jarda Olša, jr., že je již v Manile, a už má za sebou setkání s první místní SF, zjevně se tam nenudí.

● **14. července** u Filipa v RUR probíráme FF.

● **17. července** U Kruhu docela plno, přestože řada obvyklých návštěvníků je na jachtě na Baltu, dorazila Jiřina a Milan Fibi-

ger a Veselí Houdci. Michael Bronec donesl nové vydání Algar Tarch, škoda, že použil neopravenou obálku a ještěrovec má opět špatné bodliny. Pak se ještě ukázali Jelena a Majk, Leonard Medek a nakonec s Darionem dorazila Livia Hlavačková, škoda, že jsem nevěděl, že je v Praze.

● **18. července** po večírkově deficientním květnu, navzdory právě zuřícím prázdninám a dovoleným, pořádáme Klimovský večírek. Po čase se ukázala Jolana a celkem se nás sešlo na jednadvacet. Zjevně už jsme zažívali absfák.

● **19. července** nám Hraničkoví a Pavlíčkovci pomáhají zvládnout meruňkovou kalamitu.

● **20. července** ještě doháním spánek po večírku, když mě v deset ráno vzbudil FN, obeplouvají právě poloostrov, kde kapitán Hornblover zažil nějaké významné dobrodružství.

V podvečer se cestou od na venkově umístěných Bubaček zastavili pro nějaké meruňky i Vladan a Věra. Ted' už je nějak zvládneme zpracovat :-)

● **24. července** se místo ke Kruhu vydávám na Smíchov do Galerie Portheimka na další večer pořadu Slova mají křídla. Přes příšerné vedro mě docela zaujala až příjemně překvapila Natálie Kocábová, už trochu vyrostla z uvozhrěných let a názorů. Naturalistickými detaily o mafii děsil Gustav Murín, zato Lenka Procházková k stáru už blbne, pokud tedy nebyla vždycky trochu hloupá :-)

● **28. července** v RUR neveselo, Filip je po žlučnickové kolice, nikdo nemládne...

● **29. července** jsem se dověděl, že 17. 10. 2013 zemřel Zdeněk Randa, přispěvatel Legie.info a digitalizátor pravěkých Interkomů. Napsala mi to jeho dcera Marta.

● **31. července** U Kruhu tradiční obsazení (Milan Fibiger a Vlád'a Němec) rozšířili Jelena a Majk.

● **4. srpna** rozesílám pozvánku s textem:

Nemožné se stalo skutkem a Viktor dokončil překlad Kvítka.

Spolu s tím, že jsme se toho dožili v takovém počtu, si daná událost zaslouží malou oslavu, která může být chápána i jako zkouška na křest knihy, až tato jednou vyjde.

A tak se vynořila idea večírku Viktoriánského – viktoriánská potrava, viktoriánský oděv (nepovinně) nebo aspoň něco v karminové a bílé, předčítání z čerstvě dopřeloženého Kvítka (toho se ochotně ujme Viktor, takže bychom se navrátili k pozapomenuté tradici, kdy se na večírcích předčítalo – a kterou jsme před několika lety opustili ve prospěch bohapustého žrádla:).

● **6. srpna** mi volá Franta Moravec, konečně se dovídám, kde je deponován Ludvík. (V některém pražském knihkupectví, doufám, že v Čáslavské :)

● **7. srpna** najdu v mailu dopis: *Vážený pevnostní redaktor, spolupracovníci a Obránci Pevnosti,*

Přináším vám důležité oznámení ohledně dalšího fungování časopisu. Přestože tomu není ani rok od poslední výměny šéfredaktora, z několika důvodů, jejichž rozepisování by nebylo podstatné ani profesionální, přišel čas další výměny. Na redakční trůn tentokrát usedne Martin Fajkus, dlouholetý redaktor časopisu a pro většinu z vás jistě velice známá osobnost našeho žánrového pole.

Tímto bych vám všem chtěl poděkovat za spolupráci, rady a veškerou pomoc, kterou jste mně a Pevnosti v posledních měsících věnovali. I díky vám se daří časopis nejen zachovávat, ale i stabilizovat, což se v dnešních podmínkách mediálního trhu může jevit jako malý zázrak. Který jste i vy pomáhali uskutečňovat.

Ted' bude na Martinovi, aby časopis posunul výš, do rovin, kam (nejen) podle mě Pevnost rozhodně patří. Já sám (stejně jako můj zástupce Dan Storch) budu nadále členem jeho týmu, starajícím se, předpokládám, převážně o filmovou rubriku. Přesto se s věcmi a záležitostmi týkajícími se Pevnosti a jejího fungování od konce srpna (kdy vychází poslední mnou šéfované, zářijové číslo) obraťte na Martinův redakční mail: martin.fajkus@pevnost.cz

S pozdravem a ještě jedním díky Josef Horký



Odpoledne s Michaelou odcházíme na křest knihy Milana Fibigera *Pouť za dobrodružstvím, exotikou a fantazií*.

Do Lobkovického paláce jsme dorazili chvíli před půl sedmou, neznali jsme místní úzus, že na pozvánce není uveden začátek akce, ale počátek shromažďování účastníků. Ale nelitovali jsme, v restauraci na malém nádvoří paláce jsme již našli řečníky Frantu Novotného a Jiřího Stegbauera z nakladatelství Ostrov s dcerou a Honzu Nixe.

Okolo půl sedmé dorazil i Milan Fibiger a postupně i další tvůrci zodpovědní za obsah a vzhled knihy: Milan Krejčí, autor textu, František Štorm (písmolijec, typograf, grafik a hudebník), který knihu vysadil, Martin Zhouf, v podstatě technický redaktor díla.

Jiří Stegbauer zavzpomínal na Milanovy začátky, kdy se sešli při ilustrování tuším Sandokanových dobrodružství ještě v Magnet-Pressu v roce 1991, a František Novotný mluvil o Milanovi jako o ilustrátorovi, nesmírně pečlivém a pracovitém služebníku příběhů.

Kniha se připravovala pět let a vyšla nakonec díky pomoci Milanova bratrance a samozřejmě i díky pomoci a pochopení Milanovy ženy Evy.

Před opulentním rautem vybyl ještě čas na prohlídku soukromé sbírky rodiny Lobkoviců ve druhém patře, mě samozřejmě nejvíc zaujaly dva obrazy Londýna od Canaletta – Řeka

Temže v Den lorda Mayera a Řeka Temže s Westminsterským mostem, v originální velikosti jsem je ještě neviděl, ale úžasné byly i sbírky hudebních nástrojů, zbraní či porcelánu. Víc na straně 22.

Kvítek karmínový a bílý

● 8. srpna Viktoriánský večírek

Minule jsme to nestihli, tak jsme dokončení překladu Kvítka karmínového a bílého řádně oslavili až na tomto večírku.

Většina přítomných vzala vážně pozvánku a dostavila se když ne ve viktoriánském oblečení, tak alespoň v něčem karmínovém a bílém. Nejkrásnější kostým si opatřila prvoúčastnice překladatelka Vanda (přivedl ji Honza Vaněk, jr.), Šárka zase překvapila spoustou doplňků, které oblékala, jak jen vedro dovolilo, Vilma a další oprášily viktoriánské či alespoň anglické recepty. Výborná byla i hrášková polévka, tradiční jídlo viktoriánské chudiny, i když ta ji asi nevařila z čerstvého hrášku právě vyloupaného z lusků, zapečené brambory (Shepards pie), slané koláče s masem a špenátem, mrkvový dort a zapečená jablka (Apple crumble).

Po čase dorazili David s Andreou a Liou, ta nám ale vyrostla, nevím, kolik jí je, asi tři roky, ale už zná slovo nuda :-)

Viktor přečetl tři úryvky Kvítka a hned někoho napadlo, že by to byla výborná audiokniha, komentáře jako Francouzova milenka 2.0 nebyly výjimkou.

Celkem nás bylo ke dvaceti, s nedávnými dětmi přesně dvacet :-)



Dovláčel jsem knihu Milana Fibigera, a vzbudila zaslouženou pozornost i chválu.

● **11. srpna** v RUR se dovidám, že Honza Vaňek, jr. jede do Londýna na WorldCon.

A večer doma, že PalmKnihy po kratším zpoždění asi kvůli dovolené začaly nabízet Pád na nebesa.

● **14. srpna** se U Kruhu chlubím matfyzáckými hodinkami, jinak se nic nedělo (str. 16 :-)

StateCon

● **16. srpna** vyrážíme na scifistický večírek do Statenic ke Svoreňovým. Já s Michaelou MHD, Klímovi se Sančou autem a později se ještě přidali Milan a Eva Fibigerovi. Eva se dopoledne vrátila z nějaké zdravotní dovolené, takže jsme ocenili, že nedala přednost odpočinku po cestě. Petr a Dáša sbírají Milanovy obrazy, takže jsme jimi viděli vyzdobeno několik místností. Mám za to, že to pro Milana byly druhé Vánoce.

Pozdě večer se dalo do deště, který nás zahnal do domu, ale i tam jsme se dobře zabavili, Martin obětavě hrál s mladší generací nějakou hru, my ostatní probírali novinky, Mycelium a jak jde život.

● **19. srpna** jedu na Vinohrady za Zdeňkem Rosenbaumem a cestou v busu potkávám Martina Gilara, přiletěl na nějakou konferenci. Musíme se sejít na delší dobu.

● **21. srpna** U Kruhu docela hlučno i bez Honzy Kovanice, jsem na to nějak alergický. Kupodivu se nikdo nezminil, že je tu další výročí ruské okupace.

● **22. srpna** navštěvuji Triton, vydali pár zajímavých knih, jmenovitě hlavně Vycpavače zvířat, i když co se vlastně dá vycpávat jiného, v kanapích a peřinách je molitan.

● **25. srpna** jedu na venkov, tak jestli se něco přihodí, tak ode mne se to nedovíte.

Ale zase jsem se díval na TV, takže mě zaujal film Televizní hrátky... Hrají v něm David Duchovny, Sigourney Weaver (excelentní producentská padouška) a Simon Helberg (jako vousatý Wolowitz).

● **27. srpna** uveřejnila webová XB-1 pesimistický článek Vládi Šlechtě *Konec starých časů (české fantastiky)*. Později na něj reagoval Martin Šust textem *Něco končí, ale nic nezačíná... Skutečně?*

● **28. srpna** po návratu nacházím dva maily, jeden velesmutný, že **21. srpna** zemřel Petr Biedermann, a druhý veselejší, že se nám

● **29. srpna** žení JWP. Vydal jsem se původně jen na obřad s tím, že Chvalský zámek někde najdu a pak se uvidí. A viděl jsem, stejným autobusem dorazil Roger, a než jsme se rozkoukali, tak se objevil další bus, ze kterého vystoupil Roman Hruška s přítelkyní, a Vlado Říša a Jitka Brandejská, Slávek Švachouček, Pavlíkovi, Františka Vrbenská, Veselí Houdci ...



Dagmar Heřtová a Petr Svoreň (vpravo, ostatní jistě znáte)

Chvilí jsme se družili před zámeckou branou a mezitím přicházeli další, Martin a Vilma Klínovi s Bětkou, Laskonka s celou rodinou, Ivo Poledník, Zdeněk Pobuda, Juraj Maxon s přítelkyní, Livia Hlavačková s Milanem Lacikou, Miloš Podpěra, redakce Pevnosti, Martin Antonín...

Od svatby Vládi Veverky v osmdesátých letech minulého století, která se tedy velikostí ani kostýmy této akci nemohla rovnat, jsem takový SvatbaCon nezažil, chybělo jen, aby hosté byli vyzdobeni conovými visáčkami.

Mé původní rozhodnutí po obřadu vypadnout se v dobré společnosti někam vytratilo, možná za to mohla i radní či zastupitelka, která byla prostě skvělá, kdyby byly všechny svatby takovéhle, asi bych na ně chodil častěji. Na zahradě Procházekovic domu pak bylo dost času, abych promluvil s lidmi, které často nepotkávám, jako jsou Štěpán Kopřiva, David Ho-



rák, Marek Dobeš nebo Martin Šust s Bohunkou. Nakonec jsme s Klímovými a Zdeňkem Pobudou opuslili veselou společnost až okolo deváté.

● **30. srpna** velký odpolední dýchánek u Rámišových, který se protáhne do půlnoci, cestou nás sice dvakrát přepadl déšť, naštěstí jsme si hověli v autobusu, to Vilma, zrovna když vyzvedávala Uršulu z autobusu z dětského tábora, dopadla hůře, ale ve slunečním odpolední všichni brzy oschli. Nakonec bylo počasí na výbornou a do večera jsme zůstali na zahradě.

Hanička Janišová má termín asi za čtrnáct dní, takže pro ni a Viktora dojel Martin, aby se, asi na delší čas naposledy, ukázali společně v našem hloučku.

Honza Vaněk, jr. poreferoval o Worldconu a knihách, které z něho dovezl, Martin s Viktorem probírali překlad Kvítka, řeč přišla i na knihy Úsvit rasizmu od Ivo T. Budila (chystá se druhý díl Triumf rasizmu), paměti štb. kap. Stanislava Sousedíka Svět, ve kterém jsem žil, Racionální optimista od Matta Ridleyho, Evoluce boha od Roberta Wrighta a Sapiens – od zvířete k božskému jedinci od Harariho.

A mezitím nás Věra zásobovala spoustou lahůdek, takže se žaludky a mozky přetahovaly, kdo potřebuje pro svou práci víc krve :-)



● **1. září** mi volá Bidlo, sonduje, zda je RUR :-). Poučil jsem ho o pravidlu lichých týdnů.

A ozval se mi profesor Neuirth, zase se asi vrátím k programování editoru pro jeho Kompendium. Tenhle Interkom asi nevyjde ještě dlouho.

● **2. září** uveřejnila webová XB-1 poněkud hořký článek Vladimíra Šlechtý *Co mohou antologie nabídnout pokročilým au-*

torům? Později na něj reagoval Ondřej Jirěš textem *Co mohou pokročilí autoři nabídnout antologiím?* Přestože VŠ až příliš zobecňuje svou osobní situaci (autora, který nedokáže produkovat dost hlášek a mrtvol, aby byl na špici dobrodružného brahu, ani dost myšlenek, aby se uchytil u přemýšlivější čtenářské menšiny), jsou jeho články velmi užitečné, protože si vynucují alespoň nějakou reakci.

Odpoledne jdu s Honzou Poláčkem a Tomem Kropáčkem na předávání výroční ceny Knižního Klubu. Na rautu po čase potkávám Kristin Olsonovou s Petrem a Benjamenem. Loni ji tam zastupo-

valy Martina Knápková a Tereza Dubová, ale nakonec tam najdu i ty. Popovídal jsem si s Šárkou Novákovou, AudioMycellum je už na spadnutí, s Luborem Faltejskem, chtěl jsem poděkovat Pavlovi Mandysovi za spolupráci s iLiteraturou, ale byl



Svatební hosté – Laskonka s rodinou

● **31. srpna** se u nás před návratem do USA zastavil Martin Gilar. Neměl v poslední době moc času na vlastní psaní, ale Návodů na využití Ameriky máme ještě do zásoby. Doporučil jsem mu nějaké e-knihy, probrali jsme novinky na české SF scéně...

v jednom kole, zahlédl jsem i Janu Jůzlovou, má teď černé vlasy, jako měl Jirka Pavlovský zamlada :-)

Jo a vyhrál román o legionářích na Sibíři.

● **3. září.** Před rokem zemřel Ivan Kmínek.

Večer mi Miloš Podpěra donesl do SF archivu plakáty, některé jsem dlouhé roky sháněl, v SF muzeu, bude-li jednou, by chyběly.

● **5. září** jako slaměný vdovec koukám na TV, Neviditelní nebyli zdaleka tak špatní (necloumal mnou obvyklý pocit trapnosti a studu za ty lidi na scéně), jak se dalo očekávat, zdá se, že ani čeští herci nejsou tak strašní, dobrý režisér z nich může vykresat hodně, takže se veškerá bída soustředila ve scénáři, i když i ten byl na domácí poměry docela dobrý. Z „euforie“ mě brzy na to vyvedl Pečený sněhulák.

● **6. září** upozornila Petra Neomilnerová na článek Nekorektní pravda od Stanislava Bílera, sociologa, redaktora portálu Žít Brno a Žít Česko. Moc toho o těchto aktivitách nevím, ale pokud za nimi stojí takovíto sociologové, tak ani vědět nechci. Dověděli jsme se, že Být v Česku politicky korektní je největší punk, jakého můžete dosáhnout.

<http://dialog.ihned.cz/komentare/c1-62746580-nekorektni-pravda>

Jen mě napadlo, jakpak se asi museli cítit kavárništní kritici a bouřliváci potom, co destrukcí zleva pomáhali rozvracet Výmarskou republiku, když se v kopřivácích ocitli někde v zákopu a sněhu u Stalingradu.

● **8. září** RUR, když už jsme to s Filipem málem zabalili, dorazil Honza Vaněk jr, a když pak dorazil ještě Honza Macháček, ten si na rozdíl od nás i něco koupil, tak se to docela protáhlo.

● **9. září** nám Gloria McMillan poslala informace o projektu antologie evropské SF, kterou chystá. Pokud máte nějakou svou kratší povídku přeloženou do angličtiny, dejte vědět.

● **10. září** vychází v příloze Dům & Bydlení velký článek o Vydrovce, Vilma v zájmu propagace Mycelia dala v plen trochu soukromí, měli byste to najít na <http://www.novinky.cz/bydleni/jak-bydli-vip/>

● **11. září** pílím do Litagu, pak u Zdeňka Pobudy nabírám knihy na Parcon pro vítěze CKČ, a pak u Kruhu s Cellindrou rozebírám život a Sorokina (Den Opiřníka).

Pak dorazila Jana Šouflová, brzy vyjde její román Svitky z londýnského mostu, a Milan Fibiger, který donesl obrazy pro vítěze CKČ. Ten si i s knihami od EPOCHY odvěkla Jiřina.

● **12. září** co se v Neviditelných ještě dalo u prvního dílu odpustit, už u druhého vystrčilo dráčky, scénaristická nemohoucnost non plus ultra, ach jo.

● **14. září** volá Win, Robo Žitňan, že s námi počítá na Parconu.

V ČT a ČRo začali tamní přízvisťáci mluvit o vraždách uнесенých západanů, ještě včera mě vytáčeli slovem poprava.

● **15. září** navštěvuji Triton a nabírám další knihy pro CKČ a recenzní výtisky pro XB-1.

● **16. září** jsem zašel vyzvednout Richarda Klíčnicka v Argu (a pumpnout nakladatelství o nějakou cenu pro CKČ), abychom společně zašli na zahájení výstavy Korea šesti objektiv, kteréžto zahájení bylo spojeno s druhým Česko-korejským kulturním fórem.



V nakladatelství už zjevně začal předvánoční shon, během chvíle, kdy jsem čekal na Richarda (fotil o patro výš Viktora Janiše a Richarda Podaného, jak zápasí s korekturami Kvítka), se v kanceláři objevili dva členové technické redakce, dvě redaktorky a šéf nejvyšší Geňa. Potom se zastavil Richard Podaný a nakonec i Viktor, nechal si ke korekturám vytisknout kus Mycelia, aby se Hanička v porodnici nenudila.

Pak už byl čas vyrazit do Českého centra v Rytířské ulici, kde od šesti začínala vernisáž uvedená Jeho Excelencí a někým ze ZAMINI, moc jsem neposlouchal, protože se to nelišilo od běžných projevů, a mezitím dorazil Miloš Podpěra s Markétou.

● **18. září** se zastavím v Jindřišské pro knihy od Tritonu, odnesu je ke Kruhu, kde jimi podělím Jiřinu a Vladu Říšu, pak pílím k Pagimu pro monografii *M.C. Escher a jeho magie*, abych se na sedmou vrátil zase do Vladislavovy na večer *Slova mají křídla*. Po letech jsem zase viděl básníka Jaroslava Holoubka (známého z redakce Víkendy Mladé fronty, kde spolu s Ondřejem Nefem a Jardou Veisem v osmdesátých letech více než přáli publikování krátkých SF povídek). Dnes se tedy věnuje hlavně psaní erotické poesie, přečetl nám několik básní ze sbírky *Veselé hřbitovy*, já pak prchl, abych začal balit na Parcon.

● **19. září** před polednem odjíždíme s Pagim směr Bratislava, cestou jsme zastavili u Jiřiny, abychom nabrali trofeje pro vítěze Ceny Karla Čapka a knihy, kterými jsou odměňováni ti z nich, kteří váží cestu a přijedou si převzít cenu osobně. Praha byla ještě průjezdná, takže jsme Jiřinu zaskočili uprostřed příprav příjezdem na čas a ještě nenajedenou. Okolo čtvrté už jsme se ubytovávali v hotelu Turist, mně všechno zařídil Víťa Štach, díky mu, takže jsem si jen vyzvedl klíče. Možná vám to přijde jako banalita, ale nechte si vyprávět od Petra Konupčíka, jaké to také může být dobrodružství.

Pak jsme se společně vydali do Istropolisu, Jiřina už moc nevidí, takže jsem jí cestu komentoval, pro případ, že by se na zpátečku musela vracet sama. Na VIP prezenci o nás sice nic nevěděli, ale stačilo říci kouzelná slovíčka Parcon a Cena Karla Čapka a dostali jsme slušivý zelený identifikační pásek a ani nebylo třeba volat Roberta Žitňana.

Více o Parconu v příštím čísle.

Zdeněk Rampas

● **22. září** v RUR referuji o Parconu.

dokončení ze strany 1

Upíro-vlkodlačí apokalypsa?

Nejspíš nikdy nevznikalo tolik fantastických časopisů jako dnes. A nejspíš nikdy jich ani tolik nezanikalo. Obrat je vysoký; delší dobu se na vrcholu udržel jen nepatrný zlomek magazínů, a ani ty nejsou zdaleka za vodou, do značné míry nevyjimaje „velkou trojku“, jejíž prodeje v posledních desetiletích postupně klesaly. ČR je v rámci Evropy jedinečná tím, že má hned dva tištěné žánrové časopisy, dokonce oba publikující literární tvorbu. Tento status quo je ale poměrně křehký – a ač se to nezdá, příliš stabilní není ani angloamerický trh, který v současné době prochází řadou změn. V panelu zaměřeném na to, jak se dnes může obyčejný čtenář vyznat v záplavě vycházejících povídek, zazněly hlasy považující nynější stav za utopický i dystopický – někdy i obojí zároveň, záleží jen na momentálním úhlu pohledu. Kolik čtenářů si dnes v průměru najde nová SF, fantasy či hororová povídka – i když se podíváme jen na platící časopisy a vynecháme obrovská kvanta těch neplatících? Jaké věci se doopravdy čtou? Autor a překladatel Dirk van den Boom v panelové diskusi překladatelů měl na několik různých otázek v zásadě totožnou odpověď: Pokud se chce svými profesemi dobře užít, musí poslouchat nakladatele, který ví, co z produkce se nejlépe prodává. „Fucking vampires!“ zvolal několikrát během panelu na celý sál. Nejsem si zcela jistá, ve kterém smyslu myslel fucking, ale vsadila bych se, že v obou hlavních interpretacích zároveň. Nakonec možná vhodná replika do překladatelského panelu...

Druhá budoucnost se jeví poměrně zřetelně: Je to svět, kde na policích knihkupectví, v e-shopech i na conech nejvíc táhnou upíři, vlkodlaci, čarodějové (nebo jaký trend momentálně vede), ideálně v romantickém a erotickém provedení. Většina ostatní produkce si mnoho čtenářů nenajde a i ti čtenáři, které by třeba zajímala, se v ní kvůli množství méně známých publikací a jmen nevyznají. Připravme se cenit tesáky a naučme se na ostatní významně dlouze zírat jako ve správném upířském filmu, protože filmy přece potáhnou nejvíc...

Formování budoucnosti

Kim Stanley Robinson doufá, že popsáním možné budoucnosti ji pomůžeme vytvářet – a moc každého jednotlivce na vytvoření lepší budoucnosti je patrná i z jeho románů a povídek. Věci se nevyhnutelně mění, žádný lidský status quo není navždy, a když už změna probíhá, můžeme jí zkusit dát směr. Aliette de Bodardová, českým čtenářům už dobře známá svými povídkami v XB-1, se světila, jak si před lety nedovolovala ani doufat, že by jako Francouzka mohla mít v angloamerické fan-

tastice úspěch, a dokonce vyhrát nejprestižnější žánrové ceny. Dnes jí mohou poličku zdobit Nebuly a nominována byla i na Huga a další slavná ocenění.

Překvapení Johna Chu, když na nedělním předávání cen Hugo vyhlásili jeho jméno jako vítěze v kategorii nejlepší povídky, bylo nelíčené. Ještě ten den při obědě popisoval, jak dlouho neměli čínsko-američtí autoři mnoho šancí, pak se náhle změnil s hvězdným nástupem Teda Chianga, ale stále byl v povědomí jen on – a pak se vynořil Ken Liu, čínští autoři v Li-uových výborných překladech... Po minulém týdnu snad v širším povědomí čtenářů fantastiky zůstane i Chu, mimochodem také talentovaný překladatel. Leccos by k tomu mohl dodat i Neil Clarke, který má s *Clarkesworldem* skutečně světové plány... ale psst, podrobnosti jsou ještě tajné. Zatím můžeme zůstat u veřejného plánu ovládnout svět s armádou kyborgů. Eli-



zabeth Bearová si myslí, že právě prožíváme renesanci fantastických povídek. Kameron Hurleyová po dvojnásobné nadílce Huga vyjádřila překvapení a s nadějí, že fantastika snad nyní prožívá věk stále rozmanitějších a tím i zajímavějších prací. Cheryl Morganová pomáhá na svět v angličtině řadě překladových prací (nedávno například chorvatské antologii *Kontakt*, původně představené jen v malém nákladu pro účastníky Euroconu v Záhřebu). Na Worldconu proběhly i pořady zaměřené právě na překladovou fantastiku, a to oběma směry. A jak do toho zapadáme my?

S následky Worldconu se v XB-1 budete setkávat postupně, a to ještě delší dobu. Máme pro nás přichystané rozhovory s Kimem Stanleyem Robinsonem, Elizabeth Bearovou a Aliette de Bodardovou, další autoři (Scott Lynch, Hannu Rajaniemi) přislíbili pozdější rozhovor e-mailem. Od všech zmíněných zároveň určitě v časopisu uvidíte i povídky! A v jedné je ještě víc... Pracovně byl tedy Worldcon rozhodně zajímavý, ale řekla bych, že účastníkovi conu, který nechce shánět rozhovory nebo si poprvé naživo promluvit s editory, jež znal do té doby jen online, Worldcon oproti domácím conům až tolik nenabídne (alespoň pokud daného fana neláká zahlédnutí známých tváří). Nicméně vraťme se na závěr k našim předpokladům! Naš poslední obraz budoucnosti je s pořízenými rozhovory a slíbenými povídkami poměrně zřetelný zhruba do poloviny příštího roku, pak se již začíná rozostřovat. Je to obraz, který může být ten nejzajímavější, nejdobrodružnější a nejutopičtější ze všech – anebo nemusí. Může zahrnovat české autory, editory a výtvarníky vydávající se do světa – anebo nemusí. To závisí jen na nás. Tenhle obraz teprve čeká na to, až ho svými činy přivedeme k životu.

Julie Nováková / XB-1

Potřebuje fantastika ochranu?

Pod pojmem „fantastika“ si můžete představit cokoli, co máte z nekonečného světa fantazie nejraději, ať už je to science fiction, fantasy či horor, anebo snad subžánry typu paranormální romance, space opery, historické fantasy či steampunku. Často se mluví o tom, že na fantastiku je stále pohlíženo jako na úpadkový žánr sloužící nevzdělaným jen k úniku před šedivou realitou. Přistupme tedy na onu „únikovou“ tezi za předpokladu, že se někomu opravdu chce z pohodlného domova utéci do dystopických realit, katastrofických scénářů a světů zmiňovaných magickými kataklyzmaty. Jde přece jen o únik bezpečný za předpokladu, že v pudu sebezáchovy včas zaklapnete knihu. Ovšem, stejně tak úniková je i většina ostatní beletrie, a to nejen ta žánrová, rozdíl je v tom, že všechny ostatní chuděrky vám nabídnou únik pouze do příběhu jiného člověka, jedině fantastika vám nabízí výlety do jiných světů.

A právě zde leží ono příslovečné a tak vyzývavé *jádro pudla* jako červený hadr před očima vztekem zaslepeného býka. Jako by nestačilo, že můžete v knize prožít válečný či snad milostný příběh, čtenáři fantastiky chtějí podobná dobrodružství prožívat navíc v jiných realitách! A nejen to, oproti pohádkám po fantastice touží rovněž dospívající a často dokonce i dospělí čtenáři, jaká to nestoudnost. Jde o příznak nedospělosti či snad dokonce nevzdělanosti? S pohledem na výsledky průzkumu mezi čtenáři časopisu XB-1 lze o podobném předpokladu přinejmenším pochybovat, vždyť většina našich čtenářů uvádí vysokoškolské či přinejmenším středoškolské vzdělání. Jistě, časopis *Pevnost* bude v tomto ohledu mít patrně jiné složení, ovšem zde jde především o otázku věku, mezi jeho čtenáři budou dosti pravděpodobně středoškoláci a vysokoškoláci hrát také významnou úlohu. Jak je vidět, fantastika může být naopak se stejně silnými argumenty označována za literaturu pro vzdělané lidi. Otázkou je, zda skutečně intelektuální mládež na těle i duchu přitahuje pouze zmíněný únik z šedivé reality, anebo je na tom snad i něco víc?

Nicméně tento článek není pojat jako snaha o vyvrácení podobných mýtů, ze zkušenosti víme, že jde o boj proti větrným mlýnům a než budou mlýny nahrazeny něčím výkonnějším a věrme, že i myšlenkově přístupnějším, máme tu stále dokola omílanou otázku, zda fantastika potřebuje ochranu? Za naprosto nevyvratitelného předpokladu Sturgeonova zákona, jenž tvrdí, že devadesát procent všeho je (slušně řečeno) odpad, můžeme něco podobného s úspěchem zacílit i do vlastních řad. Ano, dovolím si tvrdit, že přinejmenším devět z deseti vydaných žánrových knih spadá do kolonky odpad a výběr nechám na vašem osobním vkusu s jistotou, že se bude zaručeně diametrálně lišit. Pokud to ovšem přijmeme my, měli by to přimout i čtenáři beletrie obecně a ti rozumní to zcela jistě udělají. Mohou vám tvrdit, že oni si přece mezi tím odpadem vybírají to hodnotné, ovšem to je zcela očividně univerzální argument, jenž bezesporu může platit i pro fantastiku. Jediný rozdíl je, že díky nespornému úspěchu jsou úpadkové projevy fantastického žánru víc vidět, vždyť jsou také nesrovnatelně křiklavější a, proč to nepřiznat, i poutavější.

Mohou vám tvrdit, že díla uznávaných autorů – jmenujme např. Pulitzerovou cenou odměněnou *Cestu* od Cormaka McCarthyho či některé romány uznávané kanadské spisovatelky Margaret Atwoodové – do fantastického žánru nepatří a je to beze všech výhrad oprávněné tvrzení, vždyť kdo z intelektuální scény by pak podobná díla bral vážně? Jenže je opravdu příslušnost k fantastickému žánru věcí veřejného prohlášení či snad kvality a autorského umu? V čem přesně se liší McCarthyho *Cesta* od mnoha jiných postkatastrofických děl? Snad tím, že autorův postapokalyptický svět je jinak přísně reálný bez zmutovaných monster, vrávorajících zombie a krvelačných upírů? Podobných knih nám ale žánr poskytuje rovněž dostatek, vždyť samotnou podstatou žánru je příslovečně něco je jinak a to *něco* může být v mnoha případech relativně drobná věc s dalekosáhlými důsledky. Fantastický žánr nerozlišuje mezi množstvím žánrových prvků. Kde je hranice mezi běžnou beletrií s fantastickými prvky a skutečnou fantastikou? Je svět blízké budoucnosti stížený jaderným kataklyzmatem pouhou kulisou bez žánrové příslušnosti? A co třeba léčebný pokus, jenž z idiota udělá génia, jenž poté svou inteligenci nezadržitelně ztrácí? Také jde o realistické dílo. No dobře, tak co třeba zcela reálný příběh zasazený do jiného světa, na jinou planetu, do alternativní reality, paralelní dimenze?

Výsledkem je, že podobné řazení na knihy realistické, které fantastické prvky „pouze využívají“, a fantastiku mi na rtech vždy vykouzlí pouze lehký chápavý úsměv. Se vši úctou k autorům podobných ekvilibristických slohových cvičení je beru jako projev ignorance. Žánry tu nejsou kvůli tomu, aby zábavou a tzv. nízkou literaturu držely bezpečně za ohradou v obraně intelektuálně hodnotných děl. Slouží k orientačnímu označení knih a prací bez přihlídnutí ke kvalitě či snad hodnotě díla. A z toho důvodu nepociťuji nějakou nutnost fantastiku bránit či obhajovat. Literární kritici s podobným odporem vůči žánrové literatuře jsou v mých očích spíše politováníhodnými zajatci vlastních předpokladů a dogmat. Jistě je, že proti některým předpokladům se vyplatí bojovat, ať už jde o předpoklady vůči rase, pohlaví či sexuální orientaci, v případě literárních půtek radím spíše vyčkávací taktiku a pevnou obranu vlastních pozic. Mládež dnes čte především fantastiku a žánr dominuje v oblastech filmu, herní zábavy či komiksu. Je jen otázkou času, kdy se zaplší literární intelektuálové odeberou na smetiště dějin. Mezitím budu brát žánrovou příslušnost pouze dle zjevných znaků, nikoli dle kritických posudků a marketingových řečí. Jestli vás budou v budoucnu s pocitem nadřazenosti litovat za vaši oblibu fantastického žánru, pak je na oplátku politujte za jejich ignoranci, případně se jich zeptejte, kolik knih za svůj život přečetli, a poté je smutně pokývejte se slovy *A stále máte podobně nesmyslné předpoklady?* Ale rozumnější bude si to jen tiše myslet a vyhnout se srážce s...

Martin Šust / XB-1

Z komentářů za článkem: Já mám dokonce pocit, že častěji narážím na příznivce fantastiky kritizujícího zapšklé literární intelektuály, než na zapšklého literárního intelektuála kritizujícího fantastický žánr.

Hanuš Seiner

Mimořádný zpravodaj CKČ

Světy za zrcadlem

Známa cesta vás zavede do neznámé krajiny. V zrcadle koutkem oka zahlédnete cizí tvář, avšak když se otočíte, nikdo za vámi nestojí. Zjistíte, že nedokážete rozklíčovat vlastní vzpomínky. Možná jste se ale jen octli na druhé straně zrcadla, kde *něco je jinak*...

Tuto proslavenou definici fantastiky splňují povídky v Mloku 2014 úspěšně. Projdeme za nimi na opačnou stranu do říše divů – a jelikož v zrcadle je vše obráceně, jako první v této zemi potkáváme závěrečnou práci, novelu *Lék* Kristýny Sněgoňové. A zavádí nás hned do krajiny, ve které je *jinak* leccos a která je pochmurná, plná nebezpečnosti a krutosti. V tomto postkatastrofickém světě plném lidí i bytostí připomínajících vlkodlaky ve science fiction pojetí bychom navzdory poutavému příběhu jistě trvale žít nechtěli.

Do daleko příjemnějšího kraje jižních Čech nás přivede *Jezerní národ* Jaroslava Zelenky a můžeme se zde setkat s vodníky, kteří ovšem podmracené zelené mužičky sedící s dýmkou pod vrbou z ladovských ilustrací připomínají pramálo. Temné podtóny chvilkami problesknou i zde, ale slunce a zelení kypící les nás vždy z bažin vyvedou pryč, ač bloudění v takových končinách zažije i hrdina. Někdo si pěknou pointu uvědomí až na samém závěru povídky, jiní už dříve, ale obě skupiny čtenářů si dílo určitě naplno vychutnají.

Také *Ilja* Jany Vaňkové v trochu nezvyklém pojetí představuje klasické pohádkové a fantastické bytosti: draky. Její lehký rozverný styl, sympatické postavy (nevyjímaje ani draka) a dobrodružný příběh se špetkami humoru i romance činí z *Ilji* výborné počtení zanechávající čtenáře toužící po pokračování – a ne jen jednom!

Kromě vodníků a draků do správné pohádky patří i poklad. *Lovci dveří* vám ovšem v podání Evy Sedláčkové poklady ukážou v takovém světle, že se budete třást strachy a z celé duše si přát, abyste nikdy na žádný nenarazili – obzvlášť ne ten, se kterým se za zrcadlem i jinde potýká vypravěč příběhu.

Myslíte si, že už vás v zádech mrzí dost? Omyl – v *Poutníkově* Adama Fialy se proti vám spikne celý svět, respektive každý střípek roztržitého zrcadla, které oním světem bývalo. Jak známo, za zrcadly leží nejrůznější roztodivné krajiny, a díky tomu je zde onen prvek dojmu, že *něco je jinak*, opravdu silný. Jde o zajímavého zástupce new weird, jemuž zdaleka nechybí fantazie ani promyšlenost.

Možná by to chtělo něco lehčího, aby nás říše divů nevedla do stále pochmurnějších, byť neskutečně fascinujících krajů. *Mám lidi docela rád* nám ukáže napohled uklidňující Čechy současnosti – ovšem ani zde nejde o náš svět, *jinak* je leccos a navzdory četným humorným pasážím se hraje o hodně a nechybí přímočará akce.

I po přesunu ke krátkým povídkám ve veselejších krajích ještě chvilku zůstaňme – a budou ještě veselejší, neboť *Simplephone* Jana Švancary je milou a opravdu zábavnou humornou hříčkou a současně lehkou satirou na stále se zdokonalující chytré telefony a jejich použití v životě. Tak schválně – kolikrát už vás smartphone nečekaně pobavil?

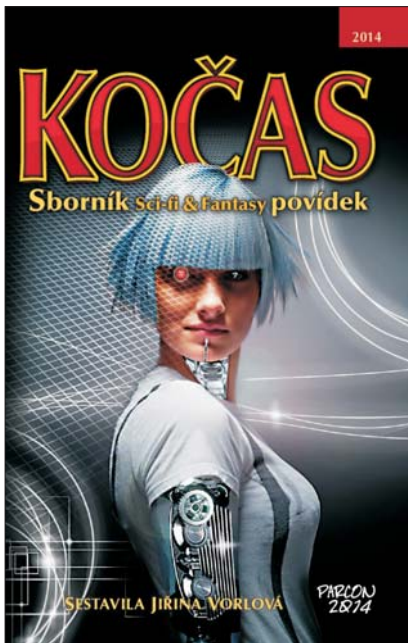
Nicméně je načase se vydat do krajin, které jsou o poznání vážnější a nebezpečnější, ale podněcují myšlenky a představivost takovými způsoby, jaké neexistují nikde jinde. Hanuš Seiner se projevuje jako jeden z největších talentů mezi vycházejícími hvězdami SF a ve *Válce se stochastikou* nešetří promyšlenými nápady ani vhladem do postav. Zvládnout v zásadě komorní příběh dvou mužů stojících na opačné straně barikády, každého přesvědčeno o důležitosti vlastního úsilí, a zá-

roveň příběh v tom nejlepší smyslu kosmické perspektivy vyžaduje zručnost, pečlivost i bohatou fantazii. Seinerovi neschází ani jedno a ústřední myšlenkový spor díky tomu graduje, získává nový rozměr a hořkosladkou příchutí díky závěrečné pointě.

U vážnějších povídek chvíli zůstaňme, ale z říše SF se přesuňme k fantasy, již skvěle zastupuje Václava Molcarová se svým *Pěšákem bouře*. Zdaleka nejen metaforický souboj moře a pevniny je vylíčen s krásnou atmosférou kraje lehce evokujícího Camarque – moře, koně a bouře tam zkrátka patří k sobě. Postupně si to uvědomuje i mladý hrdina neúmyslně zapletený do soupeření božských bytostí.

Jinak pojatá válka božstev probíhá i v *Kuličce hroznového vína* Terezy Matouškové; lidem hlavního hrdiny Kožešináře dobře známí bohové však zoufale prohrávají a Kožešinář má jedinou šanci zachránit uprchlou bohyni – svým způsobem. Svět je ovšem krutý a jeho soukolí se nemilosrdně točí dál...

Zem za zrcadlem má jedinečnou atmosféru a *Šperk* Karla Doležala na tom má lví podíl. Hudba často dokáže do jiných krajín přenášet daleko snáz než příběhy a má moc posluchače



alespoň na okamžik změnit. Někdy je však změna trvalá a nezvratná. Šperk s sebou přináší kouzlo vyprávění i hudby a je vynikající stravou pro fantazii čtenářů.

Bližší se zpět do našeho světa. Rutinní vyšetření Veroniky Saláškové s osvědčeným námětem nás vrátí do ne až tak jiných Čech, Průchody Jana Lipanského nám v trochu jiném světle představí Prahu a její četné zkratky... a pak, těsně před dotekem vnitřní strany zrcadla, jsme zničehonic mrštěni daleko do vesmíru k prvnímu kontaktu s mimozemskou civilizací v povedené Sedminožnici Karla Doležala, již autor prokazuje, že mu sedí příjemně široké spektrum subžánrů. Země za zrcadlem je konečkonců tak velká, jak si ji představíme, a bohatá imaginace je v ní nespornou výhodou.

Sborníky vítězných prací z CKČ mne do podobně fantastických krajů zavádějí už od roku 2008, ať už jako autorku nebo

čtenářku, recenzentku či porotkyni. Šest let není sice tak dlouhá doba, ale změnit se během ní může mnohé, a ani náš svět nezůstává stále stejný. Ten na druhé straně bariéry se mění ještě rychleji a nepředvídatelněji, ale jedno platí vždy: přináší nám zajímavé a skvělé příběhy plné nápadů. Díky Jiřině Vorlové, administrátorce CKČ, a všem dalším, kteří se na soutěži i přípravě antologií podílejí, se k nim můžeme každoročně vracet a nacházet v říši divů nová a nová zákoutí stvořená fantazií začínajících i pokročilých spisovatelů.

Autorům zastoupeným v letošním Mlokovi představivost rozhodně neschází. A sice už procházíme skrz zpět do našeho světa, ale můžeme alespoň doufat, že díky jejich úsilí se do světa za zrcadlem ještě mnohokrát rádi vrátíme.

Julie Nováková

Kompletní výsledky 33. ročníku CKČ

Pro výpočty bodového hodnocení je používán tento vzorec: *Součty = suma získaných bodů – viz počet získaných n-tých míst, n-té místo je ohodnoceno 60/n body (60, 30, 20, 15, 12, 10)*. Je-li na začátku řádku =, došlo u povídek ke shodě bodů a jsou zařazeny na stejné pořadí.

S tučně uvedenými příspěvky se můžete seznámit ve sborníku *Mlok 2014*, další práce jsou plánovány do *Kočasu 2015*.

Mloka získala Kristýna Sněgoňová za novelu *Lék*, ostatní vítězové kategorií si odnesli Pulce. Nejúspěšnějším nováčkem soutěže se stal vítěz kategorie Povídka Adam Fiala.

Mikropovídky

#	S	1	2	3	4	5	6	Název
1.	495	4	1	4	5	5	1	Lipšanský Jan: Průchody
2.	494	3	4	2	6	2	4	Salášková Veronika: Rutinní vyšetření
3.	321	-	4	4	3	3	4	Doležal Karel: Sedminožnice
4.	305	-	2	7	1	5	3	Štefja Jan: Robovizor
5.	287	2	2	2	1	1	4	Petrásek Tomáš: Svít dvou lun
=	287	1	3	-	3	6	2	Pšeničková Zdenka: Kletba
6.	280	2	-	2	-	5	6	Adámek Otakar: Psát sci-fi není jen tak!
7.	271	-	4	2	3	3	3	Pohl Milan: Poslední
8.	265	1	2	5	1	-	3	Splítek Roman: Barevné listí
9.	260	1	3	4	-	-	3	Novotný Jiří (Laurent Cellier): Strážci
10.	258	-	2	3	6	4	-	Molcarová Václava: Tisíc a jedna RO-BINKa
11.	253	-	1	3	5	4	4	Vajskebr Josef: Alfons
12.	244	2	1	1	2	2	2	Laxar Jakub: Pomsta z mělčin
13.	232	-	2	3	4	1	4	Štefja Jan: David a mimozemšťan
14.	221	-	-	4	5	3	3	Červenka Pavel: Revize
15.	212	1	2	-	-	6	2	Švec Aaron: Pánové, zadejte se!
=	212	1	1	1	4	1	3	Štajer Milan: Promiň...
16.	210	1	1	3	2	-	3	Novotný Jiří (Laurent Cellier): Déja vu
17.	200	-	2	3	2	-	5	Lipšanský Jan: V kuchyni bylo úterý
18.	196	-	1	1	4	3	5	Svobodová Ivana: Dopis na rozloučení

19.	171	-	1	2	3	3	2	Šimůnek Jan: Hrob
20.	149	-	2	1	1	2	3	Milec Erik: Pentagramček
21.	130	1	-	1	2	-	2	Čábal Jan: Když se dva perou
22.	128	-	-	1	2	4	3	Hůla Stanislav: Dušičky
23.	127	1	-	1	1	1	2	Bláhová Tamara: Proč?
24.	116	1	-	-	-	3	2	Štěcha Petr: Hledání
25.	112	-	1	-	2	1	4	Šváb Miroslav: Truhla
26.	111	-	-	1	3	3	1	Dovičovičová Katarína: Prázdnost
27.	92	-	-	1	2	1	3	Mičoušková Jarmila: CK Katastrofa
28.	77	-	-	1	3	1	-	Hřebenářová Eliška: Na konci duhy
29.	74	-	-	2	-	2	1	Štiblariková Lenona: Vianočná balada o večnej láske
30.	52	-	-	1	-	1	2	Klabačková Ludmila: Světská sláva
31.	42	-	-	1	-	1	1	Hanzlík Martin: Kanaďan
32.	34	-	-	-	-	2	1	Pocha Mark E.: V oku pozorovatele
33.	30	-	-	-	-	-	3	Viček Slavoj: Postřik
34.	20	-	-	1	-	-	-	Obruča Dominik: Věci
35.	0	-	-	-	-	-	-	Viček Slavoj: Jachta

Krátké povídky

#	S	1	2	3	4	5	6	Název
1.	429	2	5	3	3	2	3	Seiner Hanuš: Ve válce se stochastikou
2.	385	1	4	3	5	5	1	Doležal Karel: Šperk
3.	379	3	2	3	1	2	4	Molcarová Václava: Pěšák bouře
4.	360	2	1	5	2	5	2	Švancara Jan: Simplephone
5.	359	2	3	5	1	2	1	Matoušková Tereza: Kulička hroznového vína
6.	348	1	3	1	6	4	4	Bartek Patrik: Phoenix 6032
7.	319	1	4	3	3	2	1	Splítek Roman: Vypravěč
8.	315	2	1	3	1	5	3	Pšeničková Zdenka: Lidodlak
9.	290	1	1	2	6	5	1	Součková Berenika: Světlo v ledu
10.	275	1	3	1	1	5	3	Havlová Stanislava: Horký brambor
11.	252	-	4	2	4	1	2	Herma Lukáš: Konec civilizace
12.	245	1	1	2	1	5	4	Švec Aaron: Ten, jenž nás chrání
13.	244	1	1	1	4	2	5	Červenka Pavel: Za vodou

14. 237 1 - 4 3 1 4	Vydrová Zuzana: Pravda o Atlantis
15. 236 1 1 2 2 3 4	Klabačková Ludmila: Kněžna
16. 213 - - 1 7 4 4	Němec Vladimír: Jedno malé semínko
17. 201 1 1 2 1 3 2	Bartek Patrik: Já vs. Já
18. 198 - 1 4 2 4 1	Sigmundová Linda: Ohnivě ženy
19. 191 1 - 1 1 3 6	Žilková Eva: Krasohled
20. 186 - 1 3 2 3 3	Abrahámová Jana: Proměna
= 186 - 1 2 4 3 2	Vlasák Lukáš: Naděje pro démona
21. 184 - 3 1 2 2 2	Hřebenářová Eliška: Kras
= 184 1 1 1 2 2 2	Kubajz Martin: Darmožrouti
22. 174 - - 6 - 2 3	Klabačková Ludmila: Andělé
23. 141 - - 2 3 3 2	Pocha Mark E.: Letná škola
= 141 - 2 - 1 3 3	Pšeničková Zdenka: PÚS - I muži mají své dny
24. 135 - - 2 1 5 2	Javorová Zuzana: Na dva kroky od problému
25. 126 - - 1 4 3 1	Korábková Kateřina: Hrdinové
26. 122 - 1 1 2 1 3	Micková Tereza: Paměť věků
= 122 1 - - 2 1 2	Svobodová Ivana: Noc, den a ta třetí
27. 120 - - 1 - 5 4	Čábal Jan: Otec, syn a dívka
28. 119 - - 2 3 2 1	Hůla Stanislav: Fort Hermann
29. 117 - 1 3 1 1 -	Milec Erik: Krava miaga
30. 116 - - 1 - 3 6	Poslušná Radka M.: Přeborníci
31. 107 - - 1 3 1 3	Mls Ivan: Invaze na houby
32. 96 - - - 2 3 3	Tůma Daniel: Oko za oko
33. 90 1 1 - - -	Mlčoušková Jarmila: Perzistence života
= 90 - - - 4 - 3	Bureš Roman: Marcus a Gee
34. 82 - 1 1 - 1 2	Moravec Milan: Poslední šance
35. 77 - - - 1 1 5	Pocha Mark E.: Můj kamarát
36. 74 - - - 1 2 2 -	Harendarčík Jozef: Okřídlené děti
= 74 - - - 2 2 2	Hanzlík Martin: Hedvábná cesta
37. 67 - - - 1 1 4	Nováček Milan: Hladové oko
= 67 - 1 - 1 1 1	Bošek Pavel: Golem
= 67 - 1 - 1 1 1	Jarchovský Zdeněk: Kapitola VI
38. 65 - - - 3 - 2	Hadrava Tomáš: sTroMA
39. 64 - 1 - - 2 1	Lipšanský Jan: Turisté minulého času
40. 60 - 1 1 - - 1	Bošek Pavel: Lamžezezo
= 60 1 - - - -	Vrtiška Ondřej: Vysněný planetoid
41. 59 - - - 1 2 2	Braun Jan: Blaničtí rytíři aneb nikdy není tak zle, aby nemohlo být hůř
42. 55 - - - 1 - 4	Bella Matúš: Jessica Leacherová-Zeringová
= 55 - - 1 1 - 2	Obruča Dominik: Velryba
43. 49 - - - 1 2 1	Hlavenka Vojtěch: David
44. 42 - - - - 1 3	Jaroš Ondřej: Alien vs Nazi
45. 35 - - - 1 - 2	Buriánková Michaela: Krabi
46. 32 - - - - 1 2	Patras David: Otec Gall
0= 32 - - - - 1 2	Tomčík Martin: Kúzlo osudu
47. 27 - - - 1 1 -	Knápek Zdeněk: Zema a Zeman
48. 24 - - - - 2 -	Snová Petra: Dar alebo pokušenie?

Povídky

#	S	1	2	3	4	5	6	Název
1.	535	4	5	4	3	-	2	Fiala Adam: Poutník
2.	492	4	3	3	2	1	6	Sedláčková Eva: Lovci dveří
3.	372	2	2	3	2	6	3	Vaňková Jana: Ilja
4.	350	-	6	3	4	-	5	Zelenka Jaroslav: Jezerní národ
5.	343	1	1	6	3	4	4	Dvořáková Miroslava: Mám lidi docela rád
6.	340	1	3	3	2	5	4	Bureš Roman: V Pekle
7.	328	3	1	1	2	4	2	Korecki Ondřej: Vteřiny
8.	317	-	3	3	5	6	2	Brunhoferová Vendula: Pišťalka
9.	296	1	-	4	4	3	6	Mls Ivan: Dovolená s bosonem
10.	267	1	1	2	3	6	2	Dubcová Ivana: Odprevdážač: Až na Kraj
11.	253	1	-	1	7	4	2	Němec Vladimír: Podruhé to bývá lepší
12.	249	2	-	3	1	2	3	Micková Tereza + Urban Jan: Záležitost krve
13.	241	-	2	3	5	3	1	Nolčová Olga: Devadesát devět pírek
14.	204	1	-	1	6	2	1	Vácha Dalibor: Bažiny
=	204	-	-	4	-	7	4	Švubová Jitka: Ledana
15.	200	1	1	-	2	5	2	Obrdlíková Kristýna: Nebezpečný koníček
16.	199	-	3	1	3	2	2	Boušek Peter (William Cody): Isterský přízrak
17.	175	-	3	1	1	-	5	Vrána Jaroslav: Výslech
18.	173	-	-	3	3	4	2	Adámek Otakar: Orlozubova zkouška
19.	154	-	-	2	2	2	6	Čábal Jan: Plášť smrti
20.	150	1	-	1	2	-	4	Urban Jan: Smrt na pořadu dne
21.	147	-	1	1	3	1	4	Rejřová Marie: Agapo
22.	143	-	-	2	1	4	4	Poslušná Radka M.: Bílé město
23.	132	-	2	1	2	1	1	Wallerová Veronika: 320
24.	129	-	-	3	1	2	3	Perlíková Martina: Výtah
25.	127	-	2	-	1	1	4	Tůma Daniel: Vyjde slunce, přijde den
26.	121	-	-	-	3	3	4	Sněgoňová Kristýna: Druhé rameno řeky
27.	106	-	1	2	-	3	-	Štefja Jan: Víkend u babičky
28.	104	-	-	1	2	2	3	Kratochvíl Tomáš H.: Okna do minulosti
=	104	-	-	-	2	2	5	Klimek Daniel: Márna oběť
29.	96	-	-	-	2	3	3	Bělohrad Petr: Drakobijci
30.	94	-	-	1	2	2	2	Bláhová Tamara: To
31.	86	-	1	-	-	3	2	Čábal Jan: Prorok a jeho konec světa
32.	84	-	1	-	2	2	-	Vácha Dalibor: Stroje v hlubinách
=	84	-	-	3	-	2	-	Hujbert Henrich H.: Strach
ult	57	-	1	-	1	1	-	Obruča Dominik: Tři hypotetická lidé
33.								
34.	54	-	-	1	-	2	1	Makovník Lukáš: Upír z Poipia
35.	47	-	-	-	1	1	2	Zábrodský Vladimír: Neznámý hrdina
36.	45	-	-	1	1	-	1	Makovník Lukáš: Incident na ostrove Princa z Walesu
37.	10	-	-	-	-	-	1	Taliga Peter: Refáz smůtku

Novely

#	S	1	2	3	4	5	6	Název
1.	727	7	4	4	5	1	2	Sněgoňová Kristýna: Léč
2.	672	6	4	7	2	1	1	Barborková Veronika: Nabara
3.	439	1	5	6	5	2	1	Vydrová Zuzana: Dýka s měsíčním kamenem
4.	360	1	1	6	4	5	3	Štiblaríková Lenona: Tester
5.	340	1	4	1	4	5	2	Mls Ivan: Na skok na Měsíc
6.	338	1	2	3	6	4	2	Plaček Petr: Divoká Růže
7.	330	1	1	3	4	5	6	Pšeničková Zdenka: Mateřidouskové království
8.	328	-	3	3	6	4	4	Bellovičová Martina: Prolínání
9.	317	2	2	1	3	1	6	Zajíc Martin: Ezariho potomok
10.	301	1	2	4	1	3	5	Korecki Ondřej: Střípky naděje
11.	281	-	2	3	5	3	5	Domská Marie: Lahmen
12.	280	-	1	3	6	5	4	Lipšanský Jan: Oficiální tisková zpráva z orbitální stanice
13.	255	1	1	2	3	5	2	Knápek Zdeněk: Druhá cesta do Čachtic
14.	239	-	1	4	3	7	-	Pohl Milan: Artefakt
15.	226	1	1	-	2	8	1	Surdu Emma: Meč & vášeň: Jolindir
16.	218	-	3	1	2	4	3	Kaprál Vítězslav: Jak zmizet beze zbytku
17.	213	-	2	2	3	4	2	Čavojevová Katarína: Elfov kentaur
18.	196	1	-	1	4	3	2	Poslušná Radka M.: Vypálená ves
=	196	-	1	-	2	8	4	Xaverová Olga: Vysoká cena
19.	190	-	-	2	4	5	3	Čermáková Libuše: Odstíny tmy
20.	144	-	1	1	2	2	4	Novotný Jiří: Pomsta velekněžky Nejsvětějšího Moghala
21.	142	-	-	3	-	1	7	Ostrá Hana: Křišťálové čistá krev
22.	121	-	-	-	3	3	4	Sigmundová Linda: Eva a Had
23.	86	-	-	1	-	3	3	Hujbert Henrich H.: Odpustenie hriechov
24.	62	-	-	1	-	1	3	Fecske Milan: Tróny z ľadu a žuly
25.	57	-	-	1	1	1	1	Charvát Jiří: Údolí mrtvých včel
26.	52	-	-	-	-	1	4	Máčaj Adam: Nádej uprostred temnoty
27.	42	-	-	1	-	1	1	Obruča Dominik: Televize

A trocha statistiky na závěr

Počet přijatých příspěvků: 37 mikropovídek od 33 autorů, 59 krátkých povídek od 54 autorů, 40 povídek od 37 autorů a 28 novel od 28 autorů.

Celkem to je 164 prací od 110 autorů (dva z nich kromě samostatných prací vytvořili jednu společně), autorky byly v mírné menšině - bylo jich 43.

30 autorů přispělo do dvou kategorií, 5 do tří kategorií a 1 do všech čtyř.

4 autoři poslali 4 příspěvky, 6 poslalo 3 příspěvky a 29 autorů 2 příspěvky.

Soutěž hodnotilo celkem 42 porotců, z toho 10 hodnotilo jednu kategorii, 9 dvě kategorie, 9 tři kategorie a 14 všechny čtyři kategorie. Mikropovídky četlo 29 porotců, krátké povídky 30 porotců, povídky 27 porotců a novely 25 porotců.

Porotci 2013-2014

Richard	Bojničan	MI KR DL NO
Táňa	Briatková	MI KR DL
Miloš	Cifra	MI KR DL NO
Jitka	Doležalová	MI KR DL NO
Zdeňka	Drapáčová	MI KR DL
Antonín	Dvořák	MI KR DL NO
Adriana	Dvořáková	MI KR DL NO
Blanka	Fuceková	MI KR DL NO
Mírek	Hokeš	KR DL
Petr	Holan	MI KR DL NO
Vladimír	Hynek	DL
Veronika	Inglová	MI KR DL
Radka	Kašpárková	NO
Alice	Kotlánová	MI KR NO
Roman	Maďala	KR DL NO
Jiří	Málek	KR DL
Pavel	Mikulášik	KR DL NO
Milan	Mlynářčík	MI NO
Vladimír	Němec	MI NO
Egon	Niczky	MI KR
Jan	Obdržálek	MI KR DL NO
Roman	Paulík	MI
Jaroslava	Píšová	MI KR DL
Ivana	Solnicková	MI KR NO
Robert	Spousta	MI KR DL NO
Slavoj	Ševců	NO
Jan	Šimůnek	KR NO
Zdenka	Štouračová	MI KR DL NO
Michaela	Talašová	DL
Bea	Tomash	MI NO
Martin	Tomčík	MI
Eva	Wokounová	MI
Lubomír	Záborský	MI KR DL NO
Darth	Zira	MI KR DL NO
Lea	Lojková	MI KR DL NO
Pavel	Stanke	MI KR
Agnieszka	Gaľamon	MI KR DL NO
Hanka	Pěchulová	MI KR DL
Roman	Hruška	KR DL
Zbyněk	Pěchula	DL
Jana	Dvořáčková	NO
Peter	Godovič	KR

Administrátor a pořadatelé CKČ děkují všem porotcům za jejich nezastupitelnou nezištnou práci.

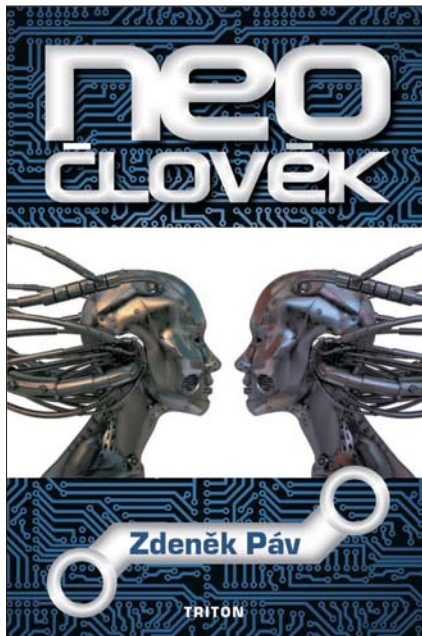
● letech do vesmíru v hlavě Zdeňka Pávy

Svět jako jeden velký bizarní lunapark, plný příšerek, dinosaurů, oranžových ufonů, guruů, kyborgů, oblud s chapadlem, poloptáků, mluvících rostlin a hladových vlaků. A někde mezi nimi se potuluje i neočlověk, možná chodí, možná se plazí, možná jenom smrdí nebo teče.

Většinu povídek, které obsahuje sbírka Neočlověk, jste již mohli zahlédnout roztroušené po časopisech (Iniciály, AF167, Ikarie) na počátku devadesátých let. Zdeněk Páv také cca 10 let pravidelně přispíval do Ceny Karla Čapka, po roce 1991 se ale odmlčel. Patřil ke generaci Jana Hlavíčky a Ivana Kmínka, s nimiž sdílel i podobnou zkušenost ze socialistické éry naší vlasti.

Totalitní moc, která má nesmyslně za všech okolností pravdu, se projevuje v nejedné povídce. A odpovědi autorovou je vzpoura, a to i za vysokou cenu. Řada Pávových hrdinů se rozhodne změnit svůj osud, stát se někým jiným, lepším, avšak v absurdním světě jsou semilání nastaveným systémem, programem, fyzickou omezeností. Fascinující je pro Pávu právě lidské tělo, vnímané jako prostor, ve kterém se dá během putování od hlavy k patě zažít úžasná dobrodružství, ale také jako schránka, ukrývající pravou podstatu člověka.

Zdeněk Páv čtenáři pomoci řady pitoreskních motivů předkládá vizi neočlověka, oproštěného od emocí a fungujícího spíše jako kybernetický organismus. Roboti však často ani netuší, kým doopravdy jsou, a Páv nechá čtenáře dlouho v omylu, aby ho nepřipravil o moment překvapení. Ač mně osobně přišla dějová linka někdy trochu kostrbatá a odhalení pointy těžkopádné, přesto je z ukázky Pávovy celoživotní tvorby vidět, že byl autorem mnoha vypravěčských poloh a dařilo se mu i ve větších útvarech.



Bývá přirovnáván k Philipu K. Dickovi, ale šel při zpochybnování pravé reality ještě dál, až ke skrytému varování před možnými důsledky. Možná, že za těmi carrollovsky laděnými bláznivinami uvidíte víc než jen šňůru povedených taškařic,

možná vás při těch postapokalyptických vizích trochu zamrazí v zádech. Cožpak je vyloučeno, že nějak tak by to nemohlo jednou dopadnout, když zapomeneme? Když se necháme jen slepě vést „vyšší moci“, budeme odevzdaně přijímat zákazy a pravidla a podléhat manipulaci ve znamení technického pokroku?

Zatím se ještě můžeme rozhodnout, jakou bytostí se v budoucnu chceme stát. Dělalji to i Pávovi hrdinové, ti, kteří nakonec skončí někde na okraji společnosti, opustí azyl sofistikovaného města, věří svým snům. Pro spoustu dalších ale nezbyvá než najít způsob, jak v nelidské společnosti přežít, získat nějakou výhodu, cennou věc, anebo prostě přijmout, co se jim děje, mít dost mincí na cestu městem-žaludkem a považovat za štěstí, že jsou vycpaní molitanem, který pakobyly nežerou...

Ale křivdila bych Zdeňkovi Pávovi, kdybych popřela i určité optimistické vyznění jeho povídek. Rozhodně autorovi nechybí nadhled a humor. Jeho „člověk“ se ze světa nikdy úplně nevtratil, zůstávají po něm stopy, a je jedno, zda je z masa a kostí, kovu či plastiku, pokaždé se odněkud vynoří staré mýty o tom, že Země je kulatá a kolem ní se rozprostírá nekonečný vesmír, v němž se dá létat.

Zuzana Hloušková

Zdeněk Páv: Neočlověk, Triton, 2014, Obálka: Vladislav Ocacia, 280 stran, 199 Kč

Procentuální hodnocení: 70%



Futuristická zábava na Festivalu fantazie 2014

Další, v pořadí už neuvěřitelný devatenáctý ročník Festivalu fantazie je za námi. Účastníkům přinesl řadu zajímavých přednášek i workshopů, besedy, hry, divadlo i filmy. Můj letošní Festival fantazie lze ve střípcích popsat asi takto: Vyzkoušela jsem si Google Glass, zhlédla skvělé přednášky i představení Planeta Chotěboř o fanouškovských zážitcích z FF, seznámila se s vynikajícími vědci, zahrála jsem si *Studenou válku* a *Firefly* a tradičně se při diskusích s dalšími návštěvníky dozvěděla spoustu zajímavostí. Stejně jako všichni ostatní jsem rozhodně nestihla vše, co skvělý program nabídl, k tomu bych potřebovala ne jednoho, ale hned několik klonů...

Málokde jinde než na FF se vám může stát, že se ve tři hodiny ráno bavíte s kognitivními vědci a informatiky o robotice, brain-machine interface, využití neurálních sítí k výpočetním

úkolům a dalších tématech. Nebo že strávíte velmi příjemné odpoledne hraním deskovek s lidmi, z nichž některé jste předtím vůbec neznali. Takto se mi – jak už jsem zmínila výše – podařilo si vyzkoušet deskovou verzi *Firefly* a strategii *Studená válka*, která byla dříve představena zde na webu. Obě mohu s nadšením doporučit především hráčům, kteří mají rádi komplexní hry s tolika zajímavými možnostmi, že je nejspíš ani po desítkách iterací úplně dokonale nepoznáte. Ovšem rovněž poutavých přednášek se letos vynořilo plno, a to zejména v linii Maelströmu zaměřené na přírodní i humanitní vědy a techniku. Jaroslav Kousal přednášel o záłudnostech kosmonautiky a přesvědčil nás, že i obyčejné delší uskladnění sondy před vypuštěním nebo omyl v podobě obráceného zapojení drobné součástky mohou mít fatální důsledky. Kristína Rebrová uká-

Megasmutná pravdivá lovestory

Lenny Abramov je Američan, jehož židovští rodiče se do USA přistěhovali z Ruska jako jedni z posledních, které ještě lákal americký sen. Spojené státy však už nejsou v této blíže nespecifikované blízké budoucnosti známou zemí zaslíbenou, ale potápějící se ekonomikou zcela závislou na kurzu čínského jüanu.

Podobně jako v Huxleyho Konci civilizace je obyvatelstvo, pracující výhradně v sektoru služeb, stimulováno všudypřítomnými médii k bezhlavému konzumu a neustálému nakupování nových a nových věcí. Životním cílem v tomto světě je být „šukatelný“, a upřímné city či vzdělávání za účelem pouhého sebezdokonalení jsou beznadějně staromódní a podezřelé.

Lenny je zaměstnancem kontingentu Staatling-Wapachung, společnosti, která zvláštním způsobem prorůstá se státní mocí. Hlavní hrdina se v Evropě pokouší získat nové movité klienty, kteří by chtěli využít anti-ageingové služby zajišťující prodloužení života, a v budoucnosti dokonce nesmrtelnost. Sám Lenny touží získat privilegium žít věčně, a proto se rozhodne postupně se odstříhnout od svých příbuzných i přátel, neboť ti s ním nebudou jeho nesmrtelnost moc sdílet. Na večírku na rozloučenou však potká krajanu – Američanku s korejskými rodiči, která je v Evropě na zkušené – a bezhlavě se do ní zamiluje.

zala, jak je to s tzv. hive minds (kolektivními inteligencemi) ve sci-fi versus v realitě. Tomáš Mládek uspořádal pěkný workshop kaligrafie. David Vávra promluvil o svých zkušenostech se stáží v Googlu, představil novinky z konference společnosti a přinesl divákům k vyzkoušení Google Glass, cardboard virtual reality a androidí hodinky. Zkusit si tyto gadgety na vlastní kůži byl zajímavý zážitek. Nejpraktičtější k běžnému životu mi připadaly hodinky, které vám ušetří spoustu vytahování telefonu, brýle ovšem také působily úžasné a třeba při hledání cesty podle mapy a GPS musí být skvělé. VR má ještě co dohánět, bylo ovšem vtipné vidět, co Google dokáže provést s kusem krabice, magnetem a mobilem, zatímco Facebook za olbřímí částku kupuje Oculus Rift...

Tradiční Slet autorů fantastiky v rámci literárního Avalconu se letos konal ve formátu besedy a výrazně mu to prospělo. Zatímco dříve autoři seděli u stolů a přijímali fanoušky s žádostí o podpis, teď se ocitli pohromadě na pódiu a publikum jim mohlo klást dotazy a dozvědět se, jakým způsobem pracují při vytvá-

Děj je vyprávěn prostřednictvím Lennyho deníkových zápisů i chatování a emailů Eunice s jejími kamarády a příbuznými. Autor v textu hojně užívá neologismů, které výborně slouží k vykreslení atmosféry v upadající zemi. Jazyk mnohdy připomíná newspeak z Orwellova 1984, tím spíše, že i zde Velký bratr pečlivě sleduje každého obyvatele Spojených států.

Hlavní hrdina se ovšem proti systému nepokouší bojovat, ačkoliv sám vyrůstal v mnohem liberálnější době. Naopak se snaží přizpůsobit a tím zaujmout Eunice, která je výrazně mladší a nové době je dokonale přizpůsobena. Právě jeho snaha proniknout do společnosti, která přeje pouze mladým a konzumujícím, nám zprostředkovává civilizaci, která se nemůže dlouho udržet. Její zhroucení pak sledujeme skrze osobní snahy protagonistů, které mají za cíl dosažení vlastního štěstí a štěstí jejich blízkých.

Dílo je dle mého názoru velmi povedenou dystopií, která se svou mrazivostí může směle zařadit vedle již jmenovaných románů 1984 a Konce civilizace. Navíc však oplývá ironickým humorem, který celkové vyznění

ještě podtrhuje.

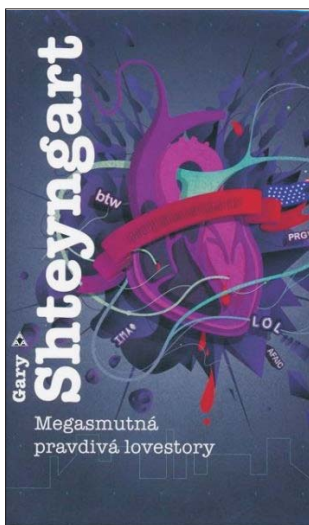
Adéla Červenková

Gary Shteyngart: *Megasmutná pravdivá lovestory*, Argo, 2013, 414 str. 398 Kč.

ření příběhů, nakolik se při psaní SF řídí reálnou vědou a technikou a jak přesně se ji snaží zobrazit nebo proč je tak baví zabíjení literárních postav a které to obvykle schytají nejdřív. Literárních novinek se návštěvníci dočkali i na slavnostním Večeru fantazie, kde proběhlo vyhlášení cen Aeronautilus (viz samostatný článek) a křest nového románu Jana Kotouče *Na prahu očistce*. Conu se letos atmosférou i pořady podařilo předčít má očekávání. Neděle pak na dešla až příliš rychle... Ještě v poslední den festivalu jsem se stihla podívat na zajímavou přednášku Anny Šochové o dětských časopisech v meziválečném Československu a strávit několik hodin s přáteli ponořená do rozhovorů o bojových sportech, tabletech, neuropsychiatrii i automobilech – na FF zkrátka natrefíte na ta nejrozmanitější témata. Závěr conu byl však nevyhnutelný. Nezbyvá než příjemně vzpomínat na letošní ročník a těšit se na další,

který bude navíc jubilejní. Doufáme, že si pro nás FF na oslavu svých krásných dvacetin připraví ještě víc zajímavostí a zábavy nežli doposud.

Julie Nováková / XB-1



Rád zůstanu poštovní herkou osvěty, říká překladatel Viktor Janiš

Patří k úplné překladatelské špičce. K fantastice ho to táhne už od mládí. Jako mnoho dalších si oblíbil Verna, Wyndhama, Pratchetta, Martina. Možná i díky tomu si dnes můžeme ve své mateřštině přečíst Asimova, Gaimana nebo Moora. Do jeho „stáje“ patří i Margaret Atwoodová, Louis de Bernières, Susanna Clarková, Iain Banks a Michel Faber. Skalní fanoušci ho budou znát jako překladatele komiksů, především Sandmana. Za *Ligu výjimečných* a *Z pekla* získal cenu comiCZawards z let 2002 a 2003. Pozoruhodný je i jeho překlad reportážního komiksu *Gaza* od Joa Sacca. Má schopnost zprostředkovat českým čtenářům autory, kteří mají „co říci“, a objevit je dříve, než se stanou slavní. Ale aby se užíval, musí přeložit přibližně 2400 stránek ročně. Což znamená pracovat třeba dvanáct hodin denně. Jinak by světlo světa nespátril třeba tolik očekávaný „velký román“ o prostitutce Sugar, Faberův Kvítek karmínový a bílý, který vyjde u Arga letos v listopadu. Až s podivem, že si tak vytížený člověk našel čas i na ty moje otázky... Není totiž od věci se občas zeptat na názor těch, jejichž jméno se vyskytuje převážně v tiráži. Aspoň v případě Viktora Janiše to platí stoprocentně.

Překladačem jste se stal zřejmě díky tomu, že jste si chtěl dočíst Pána prstenů v době, kdy překlad druhého a třetího dílu nebyl ještě k mání. Pak přišly první překladatelské pokusy a také celá řada šťastných náhod, díky nimž jste potkal ty správné lidi. Budu počítat: Tomáš Jirkovský z nakladatelství Laser, kolegyně-překladatelka Zuzana Šťastná (jak příhodné příjmení!), Vlasta Talaš z Talpressu, redaktor Richard Podaný... Přidáte někoho navrch?

Jiří Buchal z BB Artu, který mě nechal překládat *Mandolinu kapitána Corelliho*, Geňa z Arga, který se mnou má nebeskou trpělivost, moje věrná betačtenářka Elfos a samozřejmě moje žena, nejlepší korektorka, kterou znám.

Bylo to studiem politologie, proč jste se rozhodl pustit do překladu Saccova reportážního komiksu Gaza? Pomohly znalosti ze školy?

Politologické znalosti se mi hodily leckdy, zvlášť při překládání článků z *Economistu* pro *Respekt*, ale zrovna Blízkému východu se na katedře prakticky nikdo nevěnoval. V takovém okamžiku se musí překladatel opřít o konzultanta, bez něj by například transkripce arabských jmen z angličtiny byla nemožná.

V roce 2001 jste dostal příležitost překládat rozhovor s Terryem Pratchettem pro Českou televizi. Proběhlo pak i nějaké neformální setkání? A pokud jste se ho zúčastnil, odehrálo se v jiném duchu než „Aubrey, podal byste mi sůl“?

Pokud se dobře pamatuji, tlumočil jsem Terrymu na Bohemianu v roce 95 (tak jsem se jako student tlumočnickví-překladatelství vůbec dostal do fandomu, respektive k Vlastovi Talašovi do Talpressu), pak při jeho návštěvě v roce 1999 a znovu v roce 2001. V roce 99 jsme po oficiální části zašli do

Reonovy magické jeskyně v Mostecké, kde k poslechu hrál Richard Klíčník na housle a posléze Loreena McKennittová z reproduktorů. Ruku na srdce, Reon Argondian je tak trochu kýčař, ale ve spojení s Pratchetem ty jeho malby fungovaly. O dva roky později jsme zase po deseti hodinách tlumočení šli do restaurace v hotelu Hoffmeister. Vzpomínám na to rád, protože Terry opravdu neměl žádné hvězdné manýry, byl vtipný, pozorný, zajímalo ho, co si myslíme. K desátému novináři se choval stejně jako k prvnímu, byť jako bývalý novinář dokázal ocenit míru přípravy. („Podívej se, Viktoro, na toho člověka z rozhlasu – nepřišel se seznamem otázek, ale měl je všechny v hlavě“).



vě, dobře zformulované. Dobře poslouchal a kladl navazující otázky, tak se to má dělat.“) Zkrátka pokud byste si o Terryem udělali představu podle jeho knih, vůbec byste nebyli vedle. Vždyť on si dokáže dělat legraci i ze svého Alzheimerera. „Mnozí křesťané mi říkají, ať svou nemoc beru jako dar. Odpovídám jim, že je to od Hospodina moc milé, ale že bych dal přednost bonboniére.“).

Rozhovor s Vámi je také součástí prestižní publikace Služebníci slova, v níž představujete s kolegou-germanistou Tomášem Dimterem (a jen tak pro zajímavost: tolik oblíbený Jan Kantůrek v knize není) nejmladší respondenty s téměř generálním odstupem od ostatních. Jaký z toho máte pocit?

Tak koho by netěšilo mít rozhovor na levé straně ohraničený Václavem Jamkem a na pravé straně mým milovaným učitelem Miroslavem Jindrou? *Služebníci slova* jsou výběrem čtyřiceti rozhovorů z bezmála stovek, které Petruška Šustrová natočila pro Český rozhlas 6, a tak se do něj nevešly tak zajímavé osobnosti jako Jiří Hanuš, Stanislava Pošustová, Dana Hábová nebo Zuzana Šťastná. Petruška Šustrová si zcela vědomě vybírala překladatele starší, jednak proto, aby zaznamenala jejich zkušenosti, „dokud jsou ještě tady“, druhak proto, že přece jen mívají myšlenky utřídnější. Takže je dost dobře možné, že jsme do knižního vydání byli s Tomášem zahrnuti čistě jako reprezentanti té nové, nastupující generace.

Máte za sebou bezmála stovku přeložených titulů, Národní knihovna jich však registruje něco málo přes čtyřicet. Co představuje ten zbytek, že tomuto ctěnému ústavu zatím uniká?

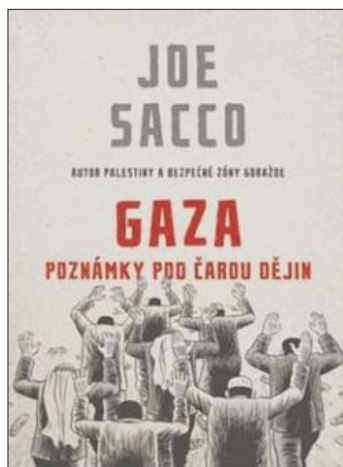
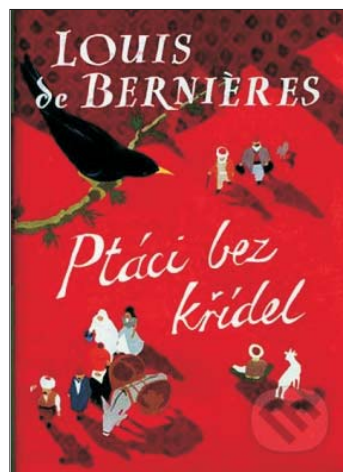
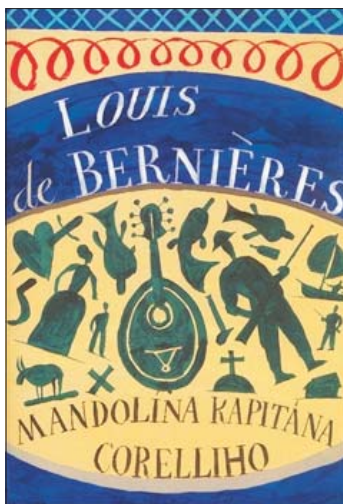
To je tak: pokud není překladatel uveden na titulním listu knihy (což většinou není), nemá katalogizátor žádnou povinnost vnést jeho jméno do příslušného políčka v programu MARC. A knihovníkům se do toho opravdu příliš nechce, autorství překladu pokládají za významné pouze tehdy, když se jeho prostřednictvím odliší dvě různé vydání stejného titulu.

A to je docela mrzuté, protože nejsem asi jediný člověk v téhle republice, který si vybírá knihy ke čtení podle toho, kdo je přeložil: ti nejlepší překladatelé totiž mívají velmi dobrý vkus a umí si tituly dobře vybírat; takhle jsem si zkompletoval všechny překlady Pavla Dominika, Miroslava Jindry, Jana Zábrany, Františka Fröhliche, Pellarových a Tomáše Hrácha.

A co v databázi Národní knihovny ode mě chybí? Předvídatelně prakticky všechny komiksy, zkrácené verze románů, které jsem překládal pro Reader's Digest, ale i produkce Arga, Knihy Zlín, Odeonu... Zatím nejúplnější databázi je v tomto ohledu <http://www.databaze-prekladu.cz/>

Není tajemstvím, že práce překladatele je mizerně honorována (ačkoliv já osobně nechápu proč). Obvykle se platí za stránku a je jedno, zda se jedná o překlad nadprůměrný nebo nepovedený. Neštve Vás to?

Jako všechno to má své důsledky: za prvé, spoustu univerzitních absolventů oboru překladatelství-tlumočnictví ani nenapadne literární překlad zkusit – vnímají ho jako náročnou disciplínu, kde námaha není úměrná honoráři. Za druhé, i výborní literární překladatelé časem přecházejí na druhou stranu: taková Zuzana Šťastná, skvělá překladatelka Orwella či Gerge Elliotové, by byla platnou posilou jakéhokoli elitního nakladatelství, ale bohužel si s třemi dětmi takovou pošetilost jako literární překlad patrně nemůže dovolit. Za třetí, jak praví mé oblíbené přísloví, „pay peanuts, get monkeys“. Pokud ti nejlepší přirozeně gravitují tam, kde se platí nejvíce, pak na literaturu, zejména na tzv. triviální žánry, zbudou... ne tak dobří. (A idealisté, pochopitelně.) Za čtvrté, vyšším honorářem si nakladatel kupuje překladatelův čas. Čím jsou honoráře nižší, tím nižší bývá ochota



překlad vypiplat do posledního detailu, jinak řečeno, systém motivuje překladatele ke strategii „odpal a zapomeň“ neboli „tady máte ten text a dělejte si s ním, co chcete“.

Jestli mě to šťve? Nevím, nejsem nijak zahorklý, jen poslední dobou nějak unavený.

Prohlásil jste také, že překladatel je zároveň literát, protože nezřídka volí i velmi inovativní postupy. Souhlasíte s názorem, že překladatel má vylepšovat dílo, která překládá, např. když narazí na faktické chyby?

Nějaký univerzální recept na to, jak se postavit k chybám v originále, neexistuje a jen tak existovat nebude. Vezmeme si třeba slavnou Tennysonovu báseň *Útok lehké brigády*, kterou její autor sepsal hodně narychlo, když si v Timesech přečetl zprávu o hrubé chybě v rozkazu. „Tak v Smrti údolí/ šest set jich vjelo...“ píše se v ní. Tennyson se opřel i o jiné vyličení události, v němž se autor zmiňoval o „607 palaších“. Později byl ovšem počet účastníků oné řeže oficiálně opraven na 673. „Tak v Smrti údolí/ šest set sedmdesát tři jich vjelo“? To podle Tennysona nemělo švih, stejně jako v zájmu přesnosti zakrouhlit počet jezdců na 700. „Šest set je – alespoň podle mého názoru – co do metricky mnohem lepší než sedm set, tak to nechme.“ Pokud autor výslovně neuzná za vhodné chybu opravit, neměl by to podle mého názoru dělat ani překladatel.

Nejste jen překladatel, ale také nakladatelský redaktor. Pod Vaším dohledem tak spatřilo světlo světa třeba Mycelium Vilmy Kadlečkové. To je asi trochu jiná role, že?

Redaktor překladové prózy slouží původnímu autorovi (brání ho před překladatelskými úlety či prostým nepochopením) i své mateřštině – sleduje, zda fakticky korektní překlad není přetížen informacemi, dřevěný a toporný, zda se stejná myšlenka nedá vyjádřit jinak a lépe. Redaktor původní prózy si může dovolit větší zásahy, ale nese i větší odpovědnost. Musí vychytat logické lapsy, díry v zápletce, nedůslednou stylizaci, musí hlídat, zda román funguje jako celek. *Mycelium* Vilmy Kadlečkové bylo v tomhle ohledu výjimečné, protože o nic z toho jsem se nemusel starat. Z textu bylo poznat, že ho

autorka po sobě mnohokrát četla, nic tam nechybělo, nic nepřebývalo. To je v nakladatelském světě hodně vzácné; čtenáři by se mnohokrát podivili, jaký je rozdíl mezi výchozí surovinou a výsledkem.

Letos se chystáte na svůj první překlad literatury faktu, a to konkrétně Dawkinsovy Magie reality. Co Vás na této knize láká?

Myslím, že na tuto otázku odpovídá už anotace, kterou jsem pro nakladatelství Academia sepsal: „Magie má mnoho podob. Tou tradiční naši předkové vysvětlovali svět, než vyvinuli vědeckou metodu. Vikingové věřili, že duha je most bohů na zem. Podle Japonců zase svět nese na svých zádech gigantický sumec – a když mávne ocasem, způsobí zemětřesení. Existuje ale ještě jiná magie, a ta spočívá v opojné radosti z objevování skutečných odpovědí na tyto otázky. Je to magie reality – věda. Dawkinsova *Magie reality* je plná chytrých myšlenkových experimentů a vysvětluje celou řadu přírodních jevů. Z čeho se skládá hmota? Jak starý je vesmír? Co je příčinou tsunami? Proč je na světě tolik rostlin a zvířat? *Magie reality* je ovšem víc než čtivý úvod do vědecké metody – díky desítkám ilustrací slavného výtvarníka Dava McKeana tu vzniklo skutečné umělecké dílo, pokladnice pro kohokoli, kdo někdy uvažoval o tom, jak svět funguje.

Ale mám ještě jednu motivaci, a sice malého synka, který brzy od otázek „Co je to?“ přejde na k otázkám „Proč je...?“ A do té doby chci být dobře vybavený.

Takže posun k odborné literatuře, třeba časem přijdou na řadu i tolik odříkané verše... Nebo možná i vlastní tvorba?

Vlastní tvorbu můžu víceméně vyloučit, nebylo mi dáno, takže rád zůstanu poštovní herkou osvěty, jak překladatelům říkal Puškin. Jestli verše, tak de Bernieresovu sbírku *Imagining Alexandria*, která je až na vzácné výjimky psaná volným veršem a silně ovlivněná Kavafisem, kterého znám a mám rád. To by mi snad šlo. Jenže... je to poezie, víme? A poezii chápou naši nakladatelé ne jako jistotu desetinásobku, ale jako jistý prodelek. Takže až si na to najdu dostatečně vydatný grant, tak mi to možná vydají. Rozhodně na to nečekám se zatajeným dechem.

A ještě poslední věc, trochu z jiného soudku. Zaslechla jsem, že rád vaříte...

...když mám zrovna čas a nakladatelé mě nehoní jako namnutou kozu. Na vaření mám rád, že je konkrétní a hmatatelné. Vysušenou panenku nebo rozvařeně těstoviny neokecáte.

Připravila: Zuzana Hloušková

Desátý ročník ankety Aeronautilus

Výsledky už desátého ročníku prestižní ankety Aeronautilus, oceňující nejvýznamnější díla žánrů sci-fi, fantasy a horror, byly tradičně vyhlášeny v rámci závěrečného večera na Festivalu Fantazie v Chotěboři 5. července.

Tradiční moderátor Jarek Mostecký se nemohl vyhlášení ze zdravotních důvodů zúčastnit, a tak jej neméně dobře protentokrát nahradila hvězdná dvojka Vašek Pravda a Sylvie „Draky“ Šustrová.

Kategorie Kniha roku se stala záležitostí Vilmy Kadleckové, která s románem Mycelium: Jantarové oči slavila po zisku Ceny Akademie SFFH další úspěch a k loňské sošce Aeronautila za povídku roku si může doma na mahagonovou poličku postavit už druhou krásnou kovovou „raketku“ s rozsochou na špici, představující kosmický koráb Aeronautilus z nesmrtelného románu J. M. Trosky Zápas s nebem.

Kategorie Povídka roku pak skončila překvapením. Už proto, že mezi pěti nominovaných se nedostalo žádné „profláknuté“ jméno některého z tradičních sběratelů cen a ocenění. Mezi nimi potom na základě hlasování návštěvníků Festivalu Fantazie zvítězil Jan Žlebek s povídkou Popel, nebo prach, která vyšla v antologii Legendy: Prokleté knihovny.

Kategorie Nejlepší obálky knihy nebo časopisu se v posledních letech stává soukromou párty Jany Šouflové, a stejně tak tomu bylo i letos. Za obálku antologie Legendy: Prokleté knihovny, vydané nakladatelstvím Straky na vrbě, získala letos už čtvrtého Aeronautila, a to tedy klobouk dolů.

Zrovna tak v kategorii Nejlepší web kralují, a rozhodně ne první rok, internetové stránky časopisu XB-1.

Během vyhlásování cen Aeronautilus tradičně probíhá i uvedení významných postav české fantastiky mezi Velmistry žánru. I velmistři žánru získávají sošku Aeronautila, tentokrát pro změnu skleněnou. Z vůle hlasujících je uveden jako vel-

mistr žánru do lóže organizátorů (organizátoři, nakladatelé) Michael Bronec, který je ale nejen organizátor, editor a vydavatel, ale také úspěšný autor a překladatel.

Do lóže autorů (spisovatelé, výtvarníci, překladatelé) byl letos jako velmistr žánru uveden Jiří W. Procházka. **-jm**

KNIHA ROKU:

Vilma Kadlecková: Mycelium: Jantarové oči (Argo)

Nominace: Jan Hlávka a Jana Vybíralová: Mráz a hry (Brokilon), Lucie Lukačovičová: Detektivní kancelář Sirius (Straky na vrbě), František Novotný: Křížník Thor (Klub Julese Vernea), Jiří Pavlovský: Kladivo na čaroděje – Výtah do pekla (Epocha)

POVÍDKA ROKU:

Jan Žlebek: Popel, nebo prach (Legendy: Prokleté knihovny)

Nominace: Tomáš Bandžuch: Andělíčkářka (Legendy: Prokleté knihovny), Martin Gilar: Dotek molekul (XB-1, č.1), Hanuš Seiner: Hexagramaton (Mlok 2013), Daniel Tučka: Hex libris (Legendy: Prokleté knihovny)

OBÁLKA ROKU:

Jana Šouflová: Legendy: Prokleté knihovny (Straky na vrbě)

Nominace: Tomáš Kučerovský: Mycelium: Jantarové oči (Argo), Lubomír Kupčík: Kladivo na čaroděje: Výtah do pekla (Epocha), Milan Malík: Prachožrouti (Albatros Media – Plus), Jana Šouflová: Detektivní kancelář Sirius (Straky na vrbě)

WEB ROKU:

XB-1

Nominace: Fantasya, Fantasy planet, Legie, Vlčí bouda

VELMISTŘI ŽÁNRU: Jiří W. Procházka a Michael Bronec

-jm

Vanili se ptá, já odpovídám

Představte prosím čtenářům sci-fi portálu VANILI.cz Akademii science fiction, fantasy a hororu (ASFFH). Jaký je význam, poslání a činnost Akademie?

O Akademii SFFH a její historii by se dalo dlouze a nezáživně psát, ale pro čtenáře vanili.cz postačí říci, že jde o něco jako filmový Oskar, či tedy spíše Český lev, jen místo filmů, herců a režisérů jsou hodnoceny knihy, autoři, překladatelé atd.

Akademie dokonce v prvních letech své existence hodnotila i fantastické filmy, komiksy a hry, ale pro malý zájem distributorů a pro neustálé personální obměny příslušných pracovníků (každý rok bylo nutné kontaktovat a přesvědčovat nové lidi) se nakonec omezila na knižní a časopiseckou produkci českých a slovenských vydavatelství a nakladatelství.

Akademie pracuje dvoukolově, z prvního kola vzejdou nominace, obvykle pět v každé kategorii, a ve druhém kole se tzv. australskou metodou sčítání hlasů hlasuje pro absolutní vítěze. (Tento na první pohled složitější systém zajišťuje, že vítěz obvykle získává nadpoloviční počet hlasů díky tomu, že se zohledňují i druhá a další místa, pokud je tedy Akademik při hlasování uvede.)

Akademie letos hlasovala po devatenácté, slavnostní vyhlášení výsledků na mezinárodním knižním veletrhu Svět knihy je také hlavní akcí, kterou pořádá. Vítězové jednotlivých kategorií Akademie obdrží sošku Sfingy opírající se o knihu.

V logu Akademie je odkaz na spolupráci s World SF. Co to znamená? Jakým způsobem spolupracujete s celosvětovou sci-fi komunitou?

Bohužel to logo má už jen historický význam, odkazuje na první roky existence Akademie SFFH, kdy zřízení Akademie SFFH bylo jednou z (několika) aktivit české pobočky World SF. V současnosti tato organizace nevyvíjí žádnou činnost a faktickým zřizovatelem Akademie je Československý fandom (tedy „spojení organizací“ Československý fandom v ČR a Československý fandom na Slovensku).

ČS fandom se stará o materiální zajištění Akademie a menší část Akademiků je zároveň jeho členy, většina je tvořena členy redakcí papírových a webových časopisů specializujících se na fantastiku a zaměstnanci na SF/F zaměřených specializovaných knihkupectví.

Fandom jako zřizovatel uděluje ceny, o kterých Akademie nehlasuje, hlavně v poslední době stále častější cenu in memoriam.

Akademie jako taková se zahraniční spolupráci nevěnuje, pouze její členové nakladatelé a překladatelé mohou využívat toho, když Akademie ocení zahraničního autora, se kterým

spolupracují. Českým a slovenským autorům naopak pomůže, když mohou do své bio a bibliografie uvést nominace a ocenění Akademie SF.

Jste předseda Akademie science fiction, fantasy a hororu (ASFFH). Do jaké míry vám předsednictví ovlivňuje soukromý život? Máte hodně povinností? Které jsou nejpříjemnější?

Akademie každý rok stojí mě a mou rodinu poměrně dost času, od ledna do poloviny května každého roku nemine den, abych se alespoň mailem nevěnoval něčemu, co s ní souvisí. V lednu se vytváří tzv. Orientační seznam, který obsahuje sou-



(foto Richard Klíčník)

pis všech vydaných SF/H/H knih minulého roku, seznam všech českých a slovenských povídek a co nejuplněnější výčet překladatelů a ilustrátorů aktivních v příslušném roce.

Ten se po aktualizaci adresáře Akademiků rozešle jako jeden z materiálů prvního kola, po uplynutí zhruba měsíční lhůty se sčítají vrácené hlasy a jejich součet vytvoří nominace, tedy druhé kolo. Mezitím se shánějí sponzoři, zajišťuje výroba SFing, objednávají prostory na Veletrhu atd. Pak následuje druhé kolo a organizační horor spojený s předáváním cen.

Nedávno jsem si sepsal itinerář prací, které jsou nutné k zajištění jednoho ročníku Akademie, a došel jsem ke 43 položkám. A bohužel ve většině jsem nějak namočený.

Co je z toho nejpříjemnější? Tahle otázka mi připomíná vtip o opici, která se mlátí kamenem do ruky. Když se jí ostatní ptají, proč to dělá, tak praví, že pro tu úžasnou úlevu, když přestane. A takhle nějak se cítím, když je předána poslední soška a zbývá jen uklidit pódium a moci si konečně popovídat s přáteli, kteří na Akademii přijeli často z velké dálky.

Zažil jste díky Akademii a vztahu ke sci-fi něco naprosto unikátního, co Vám udělalo obrovskou radost? Například setkání s akční filmovou hvězdou?

Setkat se s filmovým idolem asi nikdy nebylo mým snem, a

pokud kdy ano, tak jsem to v průběhu desítek let života asi zapomenul.

Akademie mě „zaměstnává“ pouze posledních dvacet let, ale protože jsem byl už při zakládání prvního Československého SF klubu v roce 1979, setkal jsem se a setkávám se s každým, kdo něco na naší (československé) fantastické scéně něco vykonal a něco znamená. A to mi jistě může každý fanoušek závidět.

Samozřejmě nemládnu a jako každý se zajímám hlavně o věci, které mě oslovily v nejnámavějších rocích života, tedy v dost dávné minulosti, takže některé věci jako například superhrdinský komiks nebo filmy podle něj mě trochu mijejí, na druhou stranu si díky Akademii musím všimnout i těchto a podobných věcí a to mi pomáhá, když už ne udržovat si duševní mladost, tak alespoň zpomalovat stárnutí. :-)

Co Vás na sci-fi baví? Jak dlouho jste fanouškem science fiction?

Řekl bych, že kam mi paměť sahá. První kniha, kterou jsem přelouskal tedy hned po slabikáři, byl *Piráť Kanafas* od Jaroslava Vodrážky. Mohlo to být někdy o prázdninách mezi první a druhou třídou. Ondřej Neff někde řekl, že fanoušek SF se už v dětství pozná podle toho, že si v koruně jabloně nehraje na piráty, ale na kosmickou loď. Kupodivu, jak již název naznačuje, má iniciační kniha pojednávala o pirátech. Ovšem ne o těch z Karibiku, ale o takových českých. Loď si postavili z trosek, které moře vyvrhovalo na pláž u hostince jednoho z nich, a platným členem posádky se stal i hostinského kozel Kanafas. Byla zde ale i SF vrstva, to když piráti na jednom ostrově našli prehistorická vejce nějakých blíž nespecifikovaných pravěkých oblud. Ta vejce nějak vylíhla a na vylíhlých praještěrech, potom co ti to trochu povyrostiti, jezdili jako na obřích koních. Ilustraci toto zpodobňující mám dodnes před očima, pravěké obludy měly hnědou až okrovou barvu a vůbec se nepodobaly dinosaurům ze Zemanovy Cesty do pravěku, což byl v těch letech můj jediný zdroj paleontologických informací.

Možná nejpodstatnější na té knize, alespoň pro mě, byla její neukončenost a to hned dvojího druhu. Jednak podobně jako E. A. Poe, který nechal na čtenáři, aby si domýšlel *Dobrodružství Arthura Gordona Pyma*, i Vodrážka ukončil příběh někde uprostřed pirátského dobrodružství, či mi to tak alespoň podouvá má paměť. Navíc ale můj výtisk, který jsem zřejmě podědil po některém z matčiných bratrů, měl několik, alespoň pro mě, tehdy dítě, velmi podivných vlastností. Část stránek chyběla a některé byly zpřeházené. To vnášelo do mé první dětské četby další dobrodružnou a hlavně tajemnou, autorem zcela jistě nezamýšlenou vrstvu.

O dva či tři roky později mi matka koupila jedno číslo Ohníčku, kde právě na pokračování vycházela novela Ludvíka Součka *Đáblův prsten*. A opět snad to, že šlo o nahodile vybrané pokračování, neznal jsem začátek, nevěděl, jak to bude pokračovat, podpořilo mou vášeň pro literaturu s tajemstvím a nasměrovalo mě na celý život. Potom přišly další Součkovy povídky a knihy, J. M. Troska, Vejďelek, Weiss...

Jaký je Váš nejoblíbenější sci-fi film a proč?

Zardoz, Vesmírná odysea 2001, Barbarella, Divoká planeta, Vetřelec, Blade Runner, z českých Akce Bororo, Vynález zkázy a další filmy Karla Zemana.

Hlavně tedy filmy, které byly (alespoň pro mě laika) v něčem novátorské, to jest obsahovaly scény či postupy, které pak nacházíme v jiných filmech celá desetiletí.

Kdy jste byl naposledy v kině na nějakém fantasy, sci-fi či hororovém filmu?

Do kina se moc nedostanu, občas na nějaké projekce, celkem nedávno jsem viděl Enderovu hru a předtím Kapitána Ameriku, řekl bych, že velko/film je v krizi, mnohem zábavnější a často i více obohacující mi připadají moderní TV seriály. Samozřejmě jsem si nenechal ujít Hru o trůny.

Jaká je Vaše oblíbená sci-fi kniha?

Nedokážu vybrat jednu, jako středoškoláka na mě velice zapůsobil *Malevil* Roberta Merleho, jako na každého na mě v době vydání zapůsobil *Den třídní* a Strugackých *Je těžké být bohem*. Nejen abych jmenoval něco z tohoto tisíciletí, musím připomenout *Spin* Roberta Charlese Wilsona.

A z českých *Spěšný vlak Ch24.12.* Jana Poláčka, *Valhalu* Františka Novotného a pentalogii *Mycelium* Vilmy Kadlečkové. Už první dvě jmenované knihy ukázaly, že si naše SF nezadá s mainstreamem, ale poslední jmenovaná to dokázala mainstreamovým čtenářům i prodat.

SF, která mě formovala, ale stála na povídkách, dříve např. Stanislava Lema, nyní třeba Grega Egana.

Kdyby bylo možné cestování v čase? Kam byste se jako časový turista chtěl podívat?

Na Golgotu a zjistit, zda všichni ti lidé tam nejsou také cestovatelé časem, kteří z Evangelii vědí, jak se mají chovat a co mají křičet.

A co neviditelnost? Jak byste ji využil během 24 hodin?

Někam se zašít a být si jist, že mi všichni dají 24 hodin pokoj.

Pokud byste si mohl zapůjčit ženské tělo a být ženou na celý den, co by vás lákalo vyzkoušet?

O tom jsem nepřemýšlel, nenapadlo mě to ani při četbě povídek Grega Egana, který téma docela vyčerpá. Předpokládám, že jde o mladé a atraktivní tělo. Určitě by bylo zajímavé bezprostředně zažít ten pocit, jaké to je, když na mě muži jako já civí :-)

Na jakou akci v nejbližší době byste chtěl pozvat čtenáře sci-fi portálu VANILI.cz a co byste jim chtěl na závěr našeho rozhovoru vzkázat?

Chystám se na Parcon/Istrocon do Bratislavy, pokud jej neznáte, nenechte si ujít zajímavou zkušenost.

Děkuji za rozhovor

Jan Vavříčka, vanili.cz

MILAN FIBIGER – Pouť za dobrodružstvím, exotikou a fantasií

Není snad český scifista, který by se nesetkal s ilustracemi Milana Fibiger. Jeho prvním dílem na tomto poli byla ilustrace k povídce Františka Novotného *Madona z Vrakoviště*, která vyšla v roce 1990 v časopisu *Ikarie*. Následně se Milan věnoval ilustrování klasické dobrodružné literatury pro Magnet-Press, včetně děl Karla Maye, Emilia Salgariho a E. R. Burroughse. Jeho velkou láskou se staly verneovky, ale po roce 2000 se hlavním námětem jeho tvorby stala sci-fi, kde hlavně spolupracoval s nakladatelstvím Triton.

Realistickým pojetím ilustrace a kvašovou technikou má Milan Fibiger nejbližší ke Zdeňku Burianovi a je považován za jeho nejvěrohodnějšího následovatele. Volí si obdobné náměty, avšak klasická dobrodružná literatura a hlavně verneovky mezitím získaly novou kvalitu. Navíc k vlastní látce nám evokují doby, kdy lidstvo ještě nebylo zatíženo břemenem dvou světových válek, vracejí nás do časů, kdy lidé s okouzlením sledovali pokroky techniky. A největší síla Fibigerova díla spočívá právě v tom, že jeho ilustrace jsou kongeniální s touto novou kvalitou, že při pohledu na jeho obrazy vzduchodí, kolesových parníků a starodávných ponorek prožívá divák stejný pocit okouzlení, jaký pociťovali tehdejší lidé, když viděli skutečné stroje a žasli nad nimi.

Knižka byla slavnostně pokřtěna 7. srpna 2014 v Lobkovickém paláci na Pražském hradě, vedle již jmenovaných autorových spolupracovníků se křtu zúčastnila autorova rodina, jeho přátelé a kolegové z branže. V nádherném prostředí paláce napřed promluvil Jiří Stegbauer, který jako nakladatel Magnet-Pressu stál u Milanových



Po téměř pětadvaceti letech práce se Milan Fibiger konečně pod názvem *Milan Fibiger, pouť za dobrodružstvím, exotikou a fantasií* dočkal profilové publikace, která představuje průřez jeho dílem.

Kniha nás na 248 stranách provádí autorovým dílem, začíná podrobným textem z pera Milana Krejčího, jenž po krátkém exkurzu do historie ilustrování dobrodružné literatury u nás obsahuje malířovy životopisné údaje (od ukončení studií na Vysoké škole umělecko průmyslové v Ateliéru knižní ilustrace a grafiky u profesora Jiřího Šalamouna v roce 1990 se věnuje knižní ilustraci, k mistrovství rozvinul techniku černobílého kvaše), a pak následují jednotlivé kapitoly podle oblíbených mistrovských témat. Obrazová část rozdělená do kapitol *Tarzan, Sandokan, Knižky Karla Maye, Dobrodružná literatura, Fantasy a sci-fi, Horory a komiks a Volná tvorba, Portréty* pak zrcadlí strukturu části textové. Knihu uzavírají resumé v jazyce anglickém, francouzském a německém, a co je důležitější – seznam grafických děl Milana Fibiger sestavený podle jednotlivých nakladatelství, který vyhotovil opět Milan Krejčí. Neobvykle vysokou kvalitu zpracování knihy zajistila sazba a typografie Františka Štorma a technická redakce Martina Zhoufa.



Milan Fibiger a František Štorm

ilustrátorských začátků. Poté se slova ujal František Novotný a vyzvedl jeho službu ilustrovaným příběhům, následně oba pánové knižku pokřtili a konečně si ji mohli hosté prohlédnout. Je třeba říci, že kniha, kterou Milan Fibiger sám graficky vytvořil, je krásná sama o sobě a svými dokonalými reprodukcemi je skutečnou „poutí za dobrodružstvím, exotikou a fantasií“.

Kniha je k dostání na stránkách Milana Fibiger www.milanfibiger.com do vyprodání limitovaného nákladu.

Zdeněk Rampas (s použitím textu Františka Novotného)

Civilizační šok²

Část pátá: O americkém cukroví

První Vánoce v Massachusetts roku 1996 zachovala moje žena tradici a napekla české vánoční cukroví. Přinesl jsem obložený tác na firemní besídku a stalo se něco neočekávaného. Překvapení jsem byl hned několikrát. Nejdřív z toho, že američtí kolegové místo umělecky vykrajovaného cukroví, krémem plněných delikates a lineckého pečiva přinesli strupaté placky, kterým říkali cookies. Jak nevzhledně vypadaly, tak i chutnaly. Dnes jsou k dostání i v českých obchodech – takové sušenky z jednoduché směsi mouky, tuku a s takovým množstvím cukru, že po požití jednoho cookie dostanete glykemický šok, i když si preventivně pichnete inzulin. Na obranu kolegů dodám, že oni těsto sami nenamíchali. Vyrobili kukís ze zmražených špalíčků, které vydolovali z mrazicích boxů v obchodáku. Na vlastním pečení se nedalo moc vylepšit. Prostě nařezali špalek na plátky, při mírné teplotě je pár minut sušili v troubě a mohli podávat.

Druhou zradou bylo, že na rozdíl od českého cukroví delikátních proporcí byly americké cookies masivní, asi velikosti podšálku od hrnečků na kávu. Ze slušnosti jsem přijal nabídnutý vzorek, ale po prvním soustu se mi v ústech rozlila chuť nasyceného roztoku sacharózy. Nenápadně jsem zbytek hodil do koše a pokračoval v experimentu s ostatními variacemi cookies: oříškovými, rozinkovými a se zapečenými lentilkami M&M. Chutnaly stejně – jako krystalický cukr. Zanechal jsem pokusů a odešel si na záchod vykloktat ústa horkou vodou. Osmotický tlak cukerných roztoků děsně vysušuje sliznice a ničí chuťové receptory.

Třetí překvapení mě čekalo po návratu z toalety. Postřehl jsem, že tác s mým cukrovím je netknutý. Američtí kolegové české delikatesy neznali a drželi se v bezpečném odstupu. Kdyby cukroví mělo tvar jako nepravidelná placka, asi by se neostýchali. Jenže protože byly kousky vykrajované formičkou, zaujali vyčkávací postoj. Naštěstí se na párty dostavil kolega, jehož babička pocházela z Německa a podobné cukroví znal. Ve zlomku vteřiny zapomněl na dobré vychování. Proklestil si lokty cestu davem a před zraky ostatních kolegů začal vzorkovat plnými hrstmi. Po prvním soustu se mu rozzářily oči jako notorikovi po skončení metanolové aféry. Hlasitě děkoval mě ženě, což strhlo ostatní kolegy. Jeden po druhém vyzkoušeli kousek lineckého a odehrála se s nimi proměna jako ve filmu Zámotek. Ožili a vrhli se pro další dávku.

Musím se přiznat, že jsem nikdy nebyl tak populární. Poté, co vylízali tác, se se mnou začali bavit i kolegové, pro které jsem byl dosud jen přistěhovalc z východní Evropy. Pánové z marketingu mě odtáhli stranou a okatě se se mnou snažili kamarádit. O něco později mě parta tetovaných údržbářů, co jezdili do práce na harleyích, začala poplácávat po ramenou tak nadšeně, jako bych na mejdan přivedl porno herečku a v bloku si sestavoval pořadník návštěv v jejím bytě. Úspěch českého cukroví byl fenomenální.

Až později jsem zjistil, že americké cookies se nepodávají

jen o Vánocích, ale při jakékoliv příležitosti. V obchodáku je můžete koupit v polotovaru i hotové. Populární jsou i tvarované, třeba jako myšák Mickey nebo jiná zvíř z animovaných filmů. Vrstvy těsta jsou sytě obarvené potravinářskými éčky všech odstínů včetně těch, které jsou v Evropě zakázané. Stejně tak si nedělají výrobci velkou hlavu s kalorickou hodnotou. V práci v kantýně mají ke koupi obří cookies, které nedokážu pozřít, i kdybych předtím dva dny hladověl.

Podobný úspěch s vánočním cukrovím zažila Renata, když začala pracovat ve firmě Waters. Po ostýchavém seznamování s českým cukrovím se její kolegové už koncem léta začínají ptát, kdy zase přinese ochutnávku. I sousedé se před Vánoce mi zvou na návštěvu častěji než v jiných ročních obdobích. Řada z nich nutila Renatě za balíček cukroví slušný peníz a ti nejaktivnější jí podsouvají myšlenku, že má založit pekařství. Prý to bude zlatý důl. Někteří šli tak daleko, že vypracovali ekonomickou rozvahu, aby po odečtení nákladů měla Renata zisk. Věnovala jim pár kousků lineckého, ale návrhy na spolupodílnictví v pekařské firmě odmítá. Tím donutila některé americké kamarády, aby se pokusili její umění replikovat. Zatím to dopadá neslavně. Asi bude chyba v tom, že neumějí česky a pečou podle knihy *1001 cookie recipes* od Gregga Gillespieho. Nechci s Greggem polemizovat, ale protože základ amerických cookies tvoří čtyřkombinace mouka, tuk, cukr a vejce, pochybuji, že se z těch ingrediencí dá vyčarovat 1001 cukrátek. I když připočítám různé druhy oříšků, ovesné vločky, rozinky a kousky čokolády, dá se matematicky dokázat, že se z těch surovin 1001 permutací vytvořit nedá. Zvlášť proto, že Gregg Gillespie příliš nepracuje ani s tvarem. Na každé straně knihy jsou vyfotografované cookies, které vypadají zatraceně stejně. Jako hovínko kokršpaněla s poruchou zažívání.

Kamarádka z Bostonu pobývala rok v Čechách na univerzitní stáži a vyprávěla nám zkušenost s českým cukrovím z amerického pohledu. Začátkem prosince ji kolegyně z brněnské katedry vzaly do party a napsaly jí, kolik kilo másla, mouky a cukru má koupit. Učinila tak, aniž tušila, k čemu se zavázala. Vědkyně měly totiž už léta zajetý systém – každá pekařka dostala za úkol ve velkém vytvořit určitý druh cukroví, protože pásová výroba je rychlejší. Potom nastala na katedře výměna krabic, kolegyně se vzájemně pochválily a všechny domácnosti dosáhly správné různorodosti vánoční tabule. To, že Betsy je americkým původem handicapovaná, nebraly v potaz. Betsy prošla několika fázemi nápodoby českého cukroví, ale nakonec to vzdala a udělala cookies. Tímto způsobem získala možnost okusit lahodnost českých Vánoc a její kolegyně kalorickou hodnotu cookies. Obě strany dodnes na kulinářský šok vzpomínají.

Vysokoenergetické cookies a fast food se bohužel podepsaly na americké populaci. Když český turista vystoupí na leštišti ve Washngitonu, neomráčí ho nápor svobody, ale zakulacenost kolemjdoucích. Epidemie obezity zuří hlavně v bývalých státech jižanské Konfederace, ale průměrná váha stoupá

po celé Americe. Před patnácti lety jsem se procházel po New Yorku a říkal si, jak jsou americké dívčiny oproti českým pěkně naducané. Zaoblené prdelky, boubelatá nadra, slečny byly vypolstrované na správných místech radost pohledět. Dnes jsou o dalších pár kil těžší a už se na to tak hezky nekouká. Zvlášť proto, že tuk s rostoucím věkem nezadržitelně přibývá a končí to u morbidních tvarů. Jenže když jsou při těle skoro všichni, ani děsivě obézní jedinci z davu nevyčnívají a nepřipadají si nepatřičně.

Tuto kapitolu píšu v lednu 2014 po návštěvě horolezecké tělocvičny. Umělá stěna se naplnila novými lezci natolik, že v RockSpot gymu nebylo k hnutí. Se starými veterány jsme pozorovali ta zvěrstva a nadávali na novoroční předsevzetí tloušťků. Bylo bolestivé pozorovat, jak se jedinci, kteří vyběhli ze sumo ringu, pokoušejí balancovat na špičkách lezeckých cviček a zvednout váhu těla na dvou prstech. Proplétal jsem se davem a uvažoval, jestli mám tloušťky odrážet pomocí loktů. Nakonec jsem tu myšlenku vzdal. Ne proto, že mi to hanba nedovolila, ale proto, že sumiči patřili do vyšší váhové kategorie. Hravě by mě ušlapali. Stáhl jsem se do kouta a čekám, až novoroční předsevzetí ochabnou.

Americká obezita začala prudce narůstat poté, co jsem přišel do USA. Přemýšlím, jestli se na tom nepodepsalo i Renatino cukroví. Nástup tloušťků zachytily statistiky i marketingová oddělení farmaceutických firem. Dospěly k názoru, že na léčbě nadváhy dá vydělat víc než na viagře, a vědci se pustili do práce. Centrum pro regulaci nemocí (Centers for Disease Control, CDC) se v letech 2005-2008 pokusilo zjistit, jestli obezita souvisí se socioekonomickými statuty populace. Jenže se ukázalo, že muži nakupující v nadměrných velikostech pocházejí ze všech příjmových skupin a úrovní vzdělání. Pouze u hispánců (15.8% populace USA, r. 2010) a u černochů (12.6% populace) jsou více obézní muži s vyšším příjmem. U žen je tomu naopak, bohaté a vzdělané ženy jsou o něco štíhlejší. Kdo chce, aby jeho žena zhubla, musí ji poslat na vysokou školu. Kromě těchto závěrů z výzkumu nic nevyplývalo, takže vlastně nevíme, proč USA tloustne.

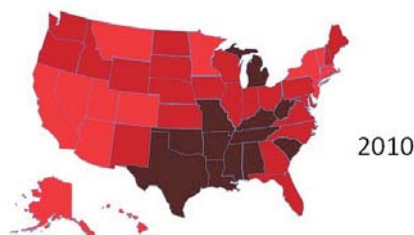
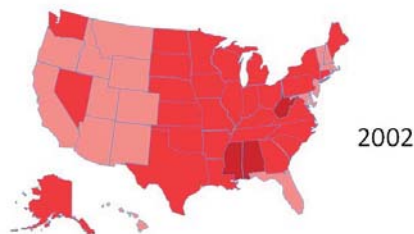
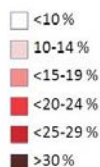
Američané dávají vinu nevhodnému jídlu. Prý za to mohou hamburgery a all you can eat restaurace (v bufetu zaplatíte deset dolarů a můžete jíst, co se do vás vejde). O zbytek se postarají nápoje, v každé plechovce koly je 33 gramů sacharózy. I dětské dorty k narozeninám mají polevu tak sladkou, že vám mezi zuby chroupou nerozpuštěné krystaly cukru.

Tak jednoduché to však nebude. Vzpomínám si, že za starých časů jsme v Čechách jedli zabíjačkovou polévku, chleba mazaný půlcentimetrovou vrstvou másla a vánoční cukroví v kilových množstvích. Příjem kalorií určitě nebyl nižší než dnes. I v české populaci byli tloušťci. Jenže pupkatí pánové dokázali při nedělním fotbalu zaspínat a bodlem vsítit gól. Kromě toho také fyzicky pracovali, sekali trávu pro králíky a chodili do zaměstnání pěšky. České mámy pekly nedělní buchty z másla, ale ingredience nejdříve musely dovláčet ze samošky v nákupních taškách. A nedělní odpoledne strávily relaxací prací na zahrádce.

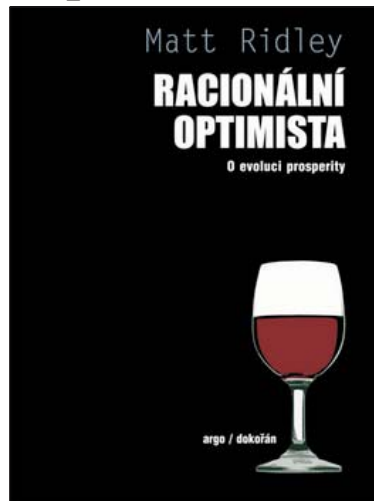
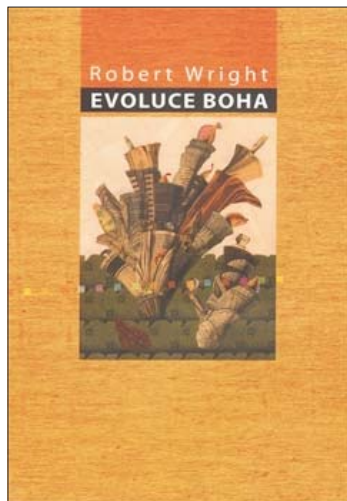
Dnes žijeme jinak, aktivní pohyb se stal vzácností. Do prá-

ce, na nákup, pro děti do školy, do kina, do hospody, do tělocvičny – všude se v Americe jezdí autem. I když jíme uměřeně, výdej energie příjem nepokryje. Aby se člověk udržoval, potřebuje čas a peníze, protože členství ve sportovním klubu není zadarmo.

V posledních deseti letech Američané bojují s nadváhou, jak se dá. Vzniklo mnoho specializovaných tělocvičen a firem, které jim v tom (za slušný bakšiš) pomáhají. Lidé se trápí dietami a výsledky nestojí za moc. Cílené hladovění přechází do psychosomatického přežírání. Všiml jsem si, že Weight watchers (strážci váhy), velká společnost s hubnoucimi programy po celých USA, má už baličky jídla ve všech supermarketech. Porce jsou speciálně připravené, kalorická hodnota vyznačená, ale pořad to nepomáhá. Weight watchers nyní změnili styl a zakládají místní buňky. Zákazníci se tam chodí jednou týdně vážit, za úspěch v podobě kilogramů dolů dostanou ženy přívěsky na řetízky. Firma se snaží motivovat zákazníky, jak se dá, ale pořad to nebylo ono. Nedávno zavedli další inovaci – elektronický krokoměr. Vypadá jako šperk, který si připevníte na oděv a na mobilní aplikaci můžete sledovat výdej energie. Určitá minimální kvóta je předepsaná, jinak vám napaří minusové body. GPS v telefonech už pomáhá odhalit zločin v mnoha detektivních seriálech a já čekám, kdy v nějaké epizodě prozradí vraha to, že si zapomněl v kapse elektronický krokoměr. Řekl bych, že Weight watchers to pojali správně a jako první pochopili, že epidemie obezity není z jídla, ale proto, že jsme totálně změkčili.



Tři pozoruhodné knihy



Shodou okolností se mi na hromádce knih k přečtení ocitly brzy po sobě tituly: Robert Wright: *Evoluce boha*, Yuval Noah Harari: *Sapiens Od zvířete k božskému jedinci* a Matt Ridley: *Racionální optimista*. Wrighta sleduji od vydání jeho *Morálního zvířete* a Ridleyho od knihy *Původ ctnosti* (obě se mezi jiným zabývají evolučním vysvětlením existence altruismu). Yuvala Harariho jsem doposud neznal, ale jeho dílo pozoruhodně koresponduje s oběma předešlými tituly a hlavně je doplňuje.

Společně se vyznačují něčím, co bych snad mohl nazvat historickým optimismem, dějiny lidstva zahrnují i pěkně černé stránky, ale i ty nejtemnější mnohdy přinášejí v dalších stoletích mnoho nezamýšleného dobra. Harari například nepopírá, ba spíše až konvenčně zdůrazňuje stinné stránky některých kolonizačních pokusů, ale také naplno říká, že jen díky kolonialismu a imperialismu mohlo dojít k takovému sjednocení lidstva, že se i lidé v Asii a Africe mohou dovolávat a dožadovat lidských práv, tedy že vůbec vědí o čem jde a že by se to mělo týkat i jich. Matt Ridley se oproti módní apokalyptické náladě nebojí prokazovat, že žijeme ve zlatém věku, ještě nikdy se tolik lidí nemělo tak dobře, a v zajímavém historickém exkurzu poukazuje na to, že apokalyptická proroctví jsou s námi již několik set let a ta dnešní se liší hlavně tím, že pomáhají prodávat noviny. Wright zase líčí náboženství jako projekt, jak rozšiřovat okruh lidí, se kterými lze bez rizika spolupracovat a kteří jsou hodni našeho altruismu. **-zr-**

Česká kamarádka, která bydlí v USA mnoho let, mi líčila, jak je při každém návratu do Prahy překvapená množstvím štíhlých dívek na ulicích. Jako by si v pražském metru daly sraz všechny modelky světa. Před deseti lety jsem jí dával za pravdu, ale dnes koukám, že jsou osmnáctileté Češky vypolstrované podobně, jako ty v New Yorku. Americké trendy se nedají zadržet a hrnou se do Evropy. Fotbalisté ve středních letech, co mívali pupek pevný, ho dnes mají třaslavý a rozbředlý. A góly nedávají. Carrot cake(y), donuty, muffiny, brownies a další svinstva dobývají Čechy. Nejsou tak dobré jako domácí pochoutky, ale pomalu si na ně zvykáme.

I já se po dvou dekadách začínám v USA aklimatizovat. Obezitu už neberu jako něco strašidelného, ale jako normu. Do konce jsem přijal i cookies. Dávají nám je v práci na poradách jako občerstvení, a když se nudím, opatrně ukusuji. S hrůzou přicházím na to, že arašídové mi docela chutnají. Sice mi vysušují sliznice, ale kloktat už nechodím.

Procento obézních Američanů v populaci USA se prudce zvyšuje, zejména ve státech bývalého Jihu. Diabetes se stává častou zdravotní komplikací. Tuková epidemie začíná už i u dětí na základních školách. Údaje jsem převzal od Centers for disease control and prevention.

Martin Gilar

Odposlechnuto

Izrael používá raketový obraný systém, aby ochránil své občany, zatímco Hamas používá své občany, aby ochránil své rakety.“

Charles Krauthammer, politický komentátor

Nemám teda ke skotskému referendu žádný zásadní stanovisko, jen se mi v předvečer této významné události vybavil zážitek z cesty vlakem z Newcastleu do Edinburghu před několika lety. Vedle seděla čtyři skotská statečná srdce, která jela už z Londýna, takže měla v tu dobu už celkem velmi solidně nakoupeno. Chvilí před cílem se stalo, co se dalo čekat. Jeden z junáků nevydržel atmosféru a na první pokus poblíl komplet francouzského studenta, co seděl za mnou. Jeho kamarádi správně pochopili, že se stalo něco zvláštního, vytáhli kapesníčky, co našli v kapse a začali úplně vyděšeného studentíka čistit. Jakž takž to zvládli, a chtěli to teda nějak uzavřít. "Are you ok?" vybaflí na něj, "are you ok?" Francouz se zmohl jen na velmi nesmělý příkývnutí "Yes, I am", asi aby to nezakřiknul. Skotové propukli v jásot, a protože ten jejich indisponovaný spolubojovník se na další pivo už moc necítil, nezištně nabídl jeho plechovku hostovi: "So welcome to Scotland!"

Ten národ si samostatnost zaslouží, ale pokud možno nějak pod dohledem.

Jindřich Šídlo

Hellboy a král Artuš

Komiksová série *Hellboy* kreslíře a scenáristy **Mikea Mignoly** patří k těm komiksovým dílům, která významně ovlivnila euroamerickou produkci posledních dvaceti let. Půdorysem příběhů „paranormálního vyšetřovatele“ bývá vždy syžet superhrdinských komiksů: lidmi civilizovaný pekelník se v nich potkával se strašidly všech světových kultur (to převážně v povídkách) či polobožskými obludami vyvolanými mágy či šílenými vědci (v rozsáhlejších formátech), které v akčním finále obvykle zbušil svou nepřírozeně velkou pěstí. Triviálnímu finále však vždy předcházela podstatně sofistikovanější úvod, v němž Mike Mignola zužitkoval svou vášeň pro lidové pověsti všeho druhu. Hellboy tak díky tomu likviduje strašidla nejen z irských a anglických pověstí, ale také z báchovek ruských, středo- a východoevropských, afrických a výjimečně i japonských.

Dál od banálních akčních příběhů pro kluky směrem k promyšlenému mainstreamu posunuje *Hellboy* také Mignolova kresba: robustní, expresivní, ustavičně pracující se stíny. Mignolův styl (spolu s kresbou **Franka Millera**) odpoutal mainstreamový komiks od zaměnitelných přehledných a hladkých linek a dodal jednoduchým příběhům temnější a hrubší tóny. Měl důležitý vliv na mnoho kreslířů včetně těch českých (zejména v případě **Jaromíra 99**).

Dojem čehosi zásadnějšího posilovala také prostředí a zápletky: Hellboy většinou pátrá na starých hradech, klášteřích a kostelech, jako kulisy mu slouží obrazy či sochy Krista, andělů a světců. Knihy jeho sebraných příběhů (ať jde o povídky či komiksové romány) mají na předśádkách Mignolou překreslené výjevy z Dürerova slavného cyklu *Apokalypsa*, mnohé příběhy, zejména ty povídkové, Mignola uvádí krátkou předmluvou, v níž přibližuje své inspirace v konkrétních pověstech a legendách.

Ale zároveň Mignola do svých příběhů jako pejsek s kočičkou do dortu přidává ingredience toho nejpokleslejšího čtiva první poloviny dvacátého století: mytologii svého příběhu si vypůjčuje ze skandinávských mýtů, novodobých esoteriků (hlavně teosofů) a hororového klasika **H. P. Lovecrafta**, doplňuje ji nacistickými okultisty, nesmrtelným Rasputinem, tajnými spolky, upíry i čarodějnickými rituály a mihli se tu i mimozemšťané. A ačkoliv většinu těchto rekvizit už autoři napínavého čtení nepoužívají, protože jsou příliš omšelá a zparodovaná, Mignola je dokáže skloubit natolik zručně, že většinu čtenářů strhnou a ti se občas přistihnou, že je i berou vážně.

Tento vzorec, který Mignola shodně použil ve třech nejrozsáhlejších Hellboyových příbězích *Sémě zkázy*, *Probuzení ďábla* a *Červ dobyvatel*, se však zjevně vyčerpal. V posledně zmíněném příběhu, v pořadí páté knize (z devíti dosud vydaných v Česku a dvanácti v USA), tak Hellboy v závěru opouští domovský Úřad paranormálního výzkumu a obrany a odchází do Afriky, kde v dalších povídkách zažívá nová dobrodružství. Knihou osmou, románem *Temnota vábí*, se pak saga radikálně

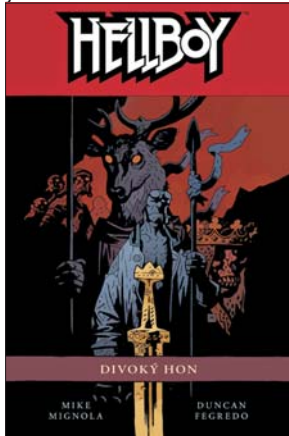
lámá: hlavní hrdina se tu dostává do jakéhosi meziprostoru plného nadpřirozených bytostí a Mignola (už jen v roli scenáristy, kresbu svěřil **Duncanu Fegredovi**) tu oproti předchozím, vesměs uzavřeným epizodám rozehrává rozsáhlejší seriálový příběh o tom, jak se Hellboy s těmito bytostmi potýká, přičemž některé (Baba Jaga) mu trvale usilují o život, zatímco jiné (artušovská čarodějka Morgana) mu pomáhají, přičemž samozřejmě sledují i své vlastní zájmy.

V díle *Temnota vábí* se Hellboy zřejmě definitivně zbavil některých tradičních nepřátel – boha-červa Ogdra Džahada a jeho služebníka Rasputina, čarodějky Hekaté a několika dalších vedlejších postav – aby mu v *Divokém honu* přibyl nový důstojný protivník, oživená královna čarodějnic Nimue. Ta pochází z artušovských legend a právě ty přebírají v příběhu určující roli. Nejenže se (navíc od Morgany) dozvíme o tom, že Hellboy je zřejmě s rodem krále Artuše pokrevně spřízněný, ale na scéně se objeví také meč Excalibur. A vyhlídka na bitvu dvou velkých nadpřirozených armád, případně na to, že sarkastický samotář Hellboy je předurčen stát se vládcem pekla a ničitelem lidského světa, jakkoliv se zatím svému poslání usilovně brání.

Oba posledně česky vydané příběhy, zejména pak *Velký hon*, jsou dosti důležité pro zřejmou novou etapu Hellboyových příběhů, pro kterou bude charakteristická větší provázanost děje. *Divoký hon* v podstatě nelze číst bez znalosti předchozích příběhů, a to jak těch rozsáhlejších, tak i krátkých povídek. Mignola tu vrací na scénu postavy, které se předtím dějem jen mihly, připomíná předtím zdánlivě nepodstatné výroky a činy, které mu náhle zapadají do velkolepější konstrukce. Opouští tradiční schéma vyšetřování-odhalení komplotu-finální bitka a je přemýšlivější, hlavní střet se odehrává uvnitř Hellboyovy hlavy. Což neznamená, že by tu nebyly pozoruhodné souboje, ale zdaleka nemají tolik prostoru jako dřív, což je mimochodem patrný rozdíl oproti předchozímu dílu, kde nekonečný souboj Hellboye s Kostějem Nesmrtelným zabral více než polovinu knihy, což přispělo ke značnému čtenářskému zklamání.

Zlepšila se i kresba Duncana Fegreda. Respektive – více se přibližila té Mignolově. Jestliže v knize *Temnota vábí* byl rozdíl patrný zejména v opulentním rozkreslování detailů struktur i scén (při boji kolem postav neustále něco létalo v divoké změti – sníh, třísky, jiskry, pot a krev), tentokrát už se Fegredo mírní, jeho projev je střídmejší, byť proti Mignolovi stále ještě barokně rozkošatělý. V sérii *Hellboy* již hostovalo několik kreslířů včetně takových, kteří si i zde udrželi svůj specifický styl (zejména **Richard Corben** ve skvělé „africké“ povídce *Makoma*), pro ústřední řadu ale její hlavní autor zjevně chce udržet jednotný charakteristický styl.

O *Hellboyovi* je v posledních letech méně slyšet. Už to není takové zjevení jako v devadesátých letech, komiksová scéna se od té doby rozrostla a zpestřila, pod pojem mainstream už



První generace Ceny Karla Čapka (doslov ke knize)

Akademie SFFH eviduje každý rok přes padesát původních (česky a slovensky) publikovaných knih s fantastickými tématy a zhruba pět set vydaných povídek od takřka dvou set autorů. Vedle toho vychází okolo šesti set překladových románů a sbírek a dva profesionální magazíny: XB-1 a Pevnost.

Každé z uvedených čísel je pozoruhodné, všechna dohromady pak naznačují, že Česko a Slovensko společně v oboru fantastiky tvoří velmoc víc než jen středoevropskou.

Nebylo tomu tak samozřejmě vždy, někde tento vývoj musel vzít počátek, a mám (spolu s většinovým míněním) za to, že to vše začalo Cenou Karla Čapka v roce 1982 a vznikem takzvané generace či školy CKČ.

Bolševický režim ve fázi husákovské normalizace neumožňoval podstatné části společnosti seberealizaci jako tvůrčích jedinců. A tak když se objevila příležitost v podobě Ceny Karla Čapka, začaly ji obesílat stovky talentovaných lidí. Neříkám, že talentovaných hlavně literárně, ale v tom byl ten vtíp. Autoři CKČ by se v normální, tedy svobodné společnosti věnovali politice, žurnalistice, překládání, cestování, výuce, vynalézání...

A že se tomu věnovat nemohli, byla paradoxně jejich velká spisovatelská výhoda, kterou měli (ne že by o to stáli) proti dnešním autorům, protože psaní se lze koneckonců alespoň částečně naučit za pochodu, a na mnohých autorech prvního desetiletí CKČ, končícího rokem devadesát (umím počítat, beru jen v úvahu, že práce prvního ročníku CKČ vznikaly již v roce 1981), lze tento vývoj dobře sledovat a zaznamenat a zážitky mnohdy drsné univerzity života, které pak tvoří základ psaní, už ale nelze získat tak „snadno“.

V roce 1982 přispělo do CKČ 127 autorů s 204 povídkami, o rok později již 228 autorů poslalo 437 povídek a v následujících letech osciloval počet autorů okolo dvou stovek, přičemž povídek bývalo mezi dvěma až třemi stovkami; v roce 1989 pak soutěž dosáhla revolučního maxima s 325 autory a 463 pracemi. Na tomto místě je nutné zdůraznit velkou zásluhu porotců, kteří do roku 1990 museli přečíst a ohodnotit 3150 prací od 1100 autorů.

.....
dávno nespádají jen triviální akční příběhy, ale také chytré a rafinované prokomponované série pro dospělé čtenáře. Na obě podařené filmové adaptace Guillerma del Tora (2004 a 2008) se pomalu zapomíná, na třetí asi nikdy nedojde. To ale neznamená, že by si série pozornost nezasluhovala. Možná je tomu právě naopak a i ti, kteří mají doma jen pár prvních dílů, by měli zbystřit: to, co předtím Mignola sledoval a naznačoval (jakkoliv to bylo možné vnímat jen jako zajímavé kulisy), se zřejmě chystá začít plnit. Skončila nezávazná hravá pocta starému brakovému čtivu, rozbíhá se čím dál rozsáhlejší a košatější fantasy saga.

Pavel Mandys

Mike Mignola, Duncan Fegredo: *Hellboy – Divoký hon. Přel.*
Jan Kantůrek, Comics Centrum, Praha, 192 s.

Tak velký úspěch nečekali ani organizátoři CKČ, už počet zaslaných povídek zaručoval, že se mezi nimi musí objevit mimořádná díla, a opravdu jich nebylo málo. Vedle množství autorů, kterým se občas podařilo napsat vynikající povídku, se začala objevovat skupinka skutečných spisovatelů, kteří místo aby se nechali psaním ovládat, ovládli jej sami a začali budovat kompaktní díla vyjadřující jejich názor na svět.

Porota CKČ je obvykle brzy identifikovala a ocenila soškou Mloka. Do roku 1990 v soutěži zazářili Ivan Kmínek, Jan Hlavička, Josef Pecinovský, František Novotný, Eva Hauserová, Jiří Olšanský, ale i další, kteří se výrazněji projevili až v další dekádě.

Přes rozdílnost stylů a autorských východisek vykazuje tato skupinka znaky příslušnosti k jedné literární generaci. Spojoval je nejen sdílený zážitek zvláštní normalizační formy komunistické totality, ale i společné literární tradice, ne náhodou se sešli v soutěži pojmenované po Karlu Čapkovi, a specifický druh humoru, někdy se o nich proto mluví jako o škole Ceny Karla Čapka. (Mám za to, že charakteristika české SF ve 4. dílu akademických Dějin české literatury 1945-89 říkájící, že „myšlenkovou konvencí české science fiction je melancholická akceptace lidského údělu v jeho paradoxnosti a hořkosti“, vychází právě z děl některých jmenovaných autorů.) Autoři Ceny Karla Čapka, a nemyslím jen ty právě vyjmenované, se totiž nesetkávali jen jako soupeři v literárních soutěžích, jejich práce se potkávaly na stránkách desítek fanzinů a oni sami si osobně vyměňovali názory na půdě v SF klubů a na Parconu, Draconu, Miniconu a dalších akcích fandomu. Zde se v neformálních diskusích kultivovala představa soudobé moderní české SF.

V nových podmínkách po roce 1990 díky tomu další generace CKČ nejenže nezačínaly od nuly, ale stály „na ramenou obrů“, a i díky tomu Vilma Kadlečková, Jan Poláček, Jan Jam Oščádal, Jiří Kulhánek, Martin Koutný, Štěpán Kopřiva, Jaroslav Mostecký, Jana Rečková, Jiří Procházka, Vladimír Šlechta, Mirek Žamboch a řada dalších v následujících letech přivedli českou SF k jejímu dnešnímu rozmachu jak v množství, tak i kvalitě vydávaných knih.

František Novotný nepochybně patří k výrazným příslušníkům školy CKČ, i kdyby se k ní sám nehlásil. Povídky v této sbírce to jasně dokládají, také ony odrážejí realitu tehdejší doby, přestože se s ní vyrovnávají jinak, než činili třeba Ivan Kmínek, Jan Hlavička, Josef Pecinovský či Eva Hauserová. Již rané povídky Františka Novotného byly vždy o něco akčnější, epičtější a méně „melancholické“ než u ostatních příslušníků školy CKČ. Byl vždy „vyprávěčem příběhu“ a snad proto se mu podařilo vypořádat se s novými okolnostmi po sametové revoluci a v psaní pokračovat. Nicméně platí, že i on přispěl k nečekanému rozkvětu moderní české sci-fi na úhory husákovské normalizace.

Zdeněk Rampas

2312 aneb hard space opera barokních proporcí

Uznávaný americký spisovatel science fiction Kim Stanley Robinson, u nás známý především obsáhlými romány *Rudý Mars* a *Zelený Mars* (poslední díl trilogie, *Modrý Mars*, už u nás bohužel nevyšel) a několika povídkami, získal za svůj loňský román *2312* prestižní cenu Nebula a nominace na množství důležitých žánrových ocenění. V podobných případech se samozřejmě nabízí otázka, zda se tak stalo po zásluze? Zde se však zahraniční recenzenti často rozcházel – což už samo o sobě nasvědčovalo tomu, že román bude přinejmenším zajímavý. A byl? A co je důležitější, byl i vážně tak skvělý? Čtěte dál, snad nečekáte, že vám odpovím už v perexu...

Robinson zasadil *2312* do světa, který už dříve navštívil v práci *Vzpomínka na bělost*, ale její znalost není pro srozumitelnost nutná – musím přiznat, že jsem ji nečetla, ale nikdy jsem ve *2312* neměla pocit, že by mi nějaké informace chyběly. Čtenář se zorientuje rychle a Robinson navíc umí velmi suggestivně líčit prostředí sluneční soustavy kolonizované lidstvem; každý si tak bude moci jasně představit návštěvu Saturnových prstenců, podzemní základnu na lo jen obtížně stíněnou před intenzivní radiací, pojízdné město na Merkuru pohybující se mezi žárem blízkého Slunce a mrazem noční strany planety, habitaty/lodi vytvořené z asteroidů, Venuši uprostřed procesu terraformace a další fantastické lokace, kam román své čtenáře zavede. *2312* je nejkošatější román, s jakým jsem se za velmi dlouhou dobu setkala – ať už z hlediska míst, kde se odehrává (navštívíme všechny planety, resp. jejich měsíce od Merkuru až po Saturn a k tomu množství asteroidů), stylistických postupů (například množství intertextových prvků v podobě výtahů z odborných textů ze světa románu) či nápadů – Robinson jimi doslova hýří. Nebála bych se označit *2312* za barokní román; jeho košatost i důraz na velkolepost formy k tomu přímo vybízejí. Naopak neokázala je práce s postavami, což považuji za další klad – čtenář se s nimi seznamuje postupně, má čas si k nim vytvořit vlastní vztah, autor ho do ničeho netlačí. Z některů jsem si oblíbila především Wahrama, zástupce Titanu; už dlouho jsem nenarazila na tak civilní a přitom tak hluboce zajímavou postavu. Dá se vůbec odolat postavám, které si pro sebe hvízdají Beethovenovy symfonie?

Ač je *2312* křížencem mezi new space operou a hard SF, zbyly v něm ještě nepřesnosti k vychytání. U slovního spojení *sebevražedné geny vložené do enzymů* jsem se vážně pozastavila. Autor patrně myslel – alespoň doufám! – to, že byly tyto sebevražedné geny vloženy do blízkosti genů pro dané enzymy a aktivovaly se (začaly být transkribovány) na základě transkripční aktivity právě na genu pro enzym, a velmi nešťastně to formuloval. Důkladnější redakční práce mohla proniknutí do finální verze zabránit, ale na druhou stranu, *2312* je natolik rozsáhlý a informacemi nabitý román, že přehlédnutí jedné chyby autorovi i redaktorům odpouštím. Román mě dokázal už zpočátku plně vtáhnout do děje a nadchnout. Okouzlovala mě Robinsonova představivost i nápadité prostředí v podobě výtahů z odborných prací (například jak vytvořit z vyhloubeného asteroidu terrarium), quantum walks nebo seznamů. Stěží jsem se mohla odtrhnout. Tady ale začal proti tempu románu

pracovat jeho rozsah, a tak zatímco mě *2312* zpočátku nadchlo, okolo poloviny už mě „jen“ bavilo a kolem dvou třetin románu jsem se chvilkami téměř nudila, když se děj na poměrně dlouhou dobu přesunul na Zemi a výrazně ztratil dech. Po přesunu zpět do vesmíru ho ale opět nabral a až do konce mě *2312* bavilo – už ovšem ne tak intenzivně jako na začátku.

Navíc se Robinsonovi pomocí různě roztroušených náznaků dařilo budovat napětí a zvědavost, jak román dopadne; bylo jasné, že *2312* je z hlediska jeho světa ohromně významný rok, který změnil směřování lidstva. A tak jsem stále přemýšlela, jak pospojuje jednotlivé události a překvapí mě – ale někdy se nevyplácí mít přílišná očekávání. Když použiji metaforu komiksových bublin, čekala jsem konec, který udělá Bum!!!, ale místo toho jsem se dočkala tichého Puť. Po odhalení, o co celou dobu šlo, jsem si říkala, že to nemůže být všechno, že musí existovat vysvětlení, které bude popisovat motivaci k některým činům lépe a které bude mnohem zásadnější. Čekala jsem, kdy přijde ta překvapivá pointa, čekala jsem až do konce epilogu... a ona tam nebyla. Když jsem se z perspektivy tohoto závěru podívala na román jako celek, zdálo se mi, že z něj trochu vyprchala hloubka a že leccos bylo samoúčelné, byť velmi zajímavé a čtivé. Kdyby bylo celé *2312* jako jeho první polovina a část pasáží z druhé, pravděpodobně bych tu právě teď básnila o tom, jak úžasný a inovativní román to je a jak by ho žádný fanoušek space opery a hard SF neměl vynechat. Takto navzdory svému mírnému zklamání ze způsobu, jakým Robinson *2312* uzavřel, a zdoluhavosti některých prostředních pasáží považuji román za velmi dobrou science fiction, která určitě stojí za přečtení. Kdyby alespoň desetina autorů měla takovou představivost jako Kim Stanley Robinson, dokázala si tak jako on pohrát se stylem a zpracovat tolik informací, dílčích zápletek a nápadů, žánru by to rozhodně prospělo. Dovedu i pochopit rozpocenost zahraničních recenzí – *2312* je román, který bude část lidí milovat, jiní ho ocení a bude je bavit, ale uvidí i pár negativ (můj případ), a někteří ho rozcupují na kousky.

A jak tedy zní definitivní verdikt? Pokud máte rádi dobře napsanou space operu s přesahy do hard SF, potěší vás okružní jízda po sluneční soustavě, užívat si méně obvyklé stylistické prvky a milujete komplexní SF světy, rozhodně po *2312* sáhněte a nejspíš nebudete litovat. Pokud nejvíc ze všeho preferujete svižné tempo, nudí vás veškeré popisy nebo delší dialogy a zbožňujete akci, asi se vyhněte *2312* obloukem. Pokud jste „někde mezi“, román alespoň zkuste a mohl by vás příjemně překvapit. Propracovaný svět, originální pojetí některých známých motivů, jemná práce s postavami i Robinsonův styl snad zaujmou každého, kdo má prostě a jednoduše rád dobré knížky – bez ohledu na to, co v rámci nich nejvíc preferuje. A velmi dobrá kniha podle mne *2312* nepochybně je. Jen budete k jejímu přečtení potřebovat velmi slušnou znalost angličtiny, v českém překladu se románu patrně jen tak nedočkáme...

Julie Nováková

Kim Stanley Robinson: 2312, vázaná/brožovaná, obálka Kirk Benshoff, 576 stran, vydalo nakladatelství Orbit

Časem s vědou - červenec/srpen o velkých činech a lidech vědy

Samota

„Ten, kdo rozláme věc, aby došel poznání, opustil cestu moudrosti.“

Tahle prostá větička pochází z knihy *Pán prstenů* od J. R. R. Tolkiena. Převážná část této trilogie vznikla během druhé světové války, první díl vyšel **21. července 1954** (další v listopadu 1954 a v říjnu 1955).

Kdovíjak ji představovat jistě zbytečně, jde o jednu z nejprodávanejších knih (a nejuspěšnějších filmů) všech dob.

„Co přispívá víc k ploše obdélníka, jeho délka nebo šířka?“

Odpověděl před 50 lety psycholog Donald O. Hebb na věčnou otázku: „Co přispívá k formování osobnosti víc, příroda nebo kultura?“

Hebb se narodil **22. července 1904** v jihovýchodokanadském Chesteru; odborným přesvědčením byl behaviorista se zaměřením na procesy učení, zemřel v roce 1985. Pro sci-fisty jsou asi nejzajímavější jeho pokusy se senzorkou deprivací, které vykonal ve 40. letech. Popularizátor Paul de Kruif je popsal takto: „Uložili pouze zdravé mladé dobrovolníky do postelí v malých, klimatizovaných ložnicích. Ochranné brýle přes oči zamezovaly přístupu světla. Rukavice a lepenkové roury přes ruce a nohy zbavovaly je hmatových vjemů. V ložnicích byli co možná nejdokonaleji izolováni od všech vjemů zvukových a čichových. Opouštěli své malé pokojíčky, jen aby se najedli a šli do koupelny. Leželi sami se svými myšlenkami v psychologickém vakuu. Tak úžasný odpočinek jim jistě udělá dobře.“

Neudělal. Dohnal je k šílenství... Jejich osobnost se rozpoltila. Měli halucinace. někteří byli na samém pokraji katatonie jako při opravdové schizofrenii...

Těchto devět anonymních hrdinů dokázalo v psychologické izolaci vydržet od jednoho a půl do šesti dnů. Pak, když se vrátili ke strastem vnějšího světa, znovu rychle nabyli duševního zdraví.“

Hebbem se inspirovali např. delfinolog John C. Lilly a psycholog Timothy Leary (ten si k tomu šlehal LSD), ti však izolaci od vnějšího světa přenesli do vody – popisuje to Stanisław Lem v knize *Příběhy pilota Pirxe*.

„Chata, která se dosud zdála být útulná a přívětivá, teď vypadala docela jinak,“ vzpomínal americký letec a polárník Ri-

chard Byrd na okamžik z 28. března 1934, kdy sněžné traktory zmizely za bílými přesypy a on zahájil první osamělé přežimování v Antarktidě. Důvody k tomu měl vědecké (pravidelné meteorologické měření během polární noci), věcné (víc lidí se do chatky o objemu 23 m³ nevešlo) i osobní – „vychutnat si takovou zkušenost až do dna“.

„O půlnoci jsem vyšel nahoru, abych se naposledy podíval na polární záři, ale našel jsem jen potrhaný jas táhnoucí se na obzoru od severu k severovýchodu. Když jsem čekal na půlnoc, pouštěl jsem si gramofon. Použil jsem svého speciálního opakovacího zařízení a přehrával jsem si jednu desku s částí Beethovenovy 5. symfonie. Noc byla klidná a jasná. Nechal jsem otevřené dveře do místnosti i poklop.“

Stál jsem tam v temnotě a rozhlížel se po svých oblíbených souhvězdích, která zářila tak jasně, jak jsem snad ještě nikdy neviděl.

Náhle jsem začal mít dojem, že to, co vidím, splývá s tím, co slyším; tak dokonale hudba vyjadřovala to, co se dělo na obloze. Hudba sílila a matná polární záře na obzoru pulsovala stále prudčeji a rozevírala se do obloukových závěsů a vějířovitých paprsků, které stoupaly oblohou v mohutném crescendo, až konečně nad mou hlavou dosáhla ta podívaná svého vyvrcholení. Hudba a noc splynuly. A já jsem si říkal, že všechny krásy světa jsou spřízněny a rodí se z téhož pramene.“

Pobyt absolvoval s pohmožděným ramenem, nicméně po kolapsu benzínového motoru přesto dokázal zdravou rukou točit klikou generátoru a současně tou nemocnou vysílat morse-

ovku do 190 km vzdálené základny. Kamínka na těžký petrolej špatně fungovala, takže měl na vybranou: mít teplo, ale přiotrávený, nebo být při smyslech, ale mrznout.

Jeho kniha o tomto přežimování (česky *Sám a sám*) poměrně otevřeně líčí počátky loupání lidské duše a ukazuje, že unést delší odloučení je i pro silnou osobnost velmi obtížné.

Když si pro něho **11. srpna 1934** přijeli, přivítal je slovy: „Nazdar, chlapci. Pojd'te dolů. Mám pro vás mísu polévky na zahřátí.“ A během těch pár kroků dovnitř se zhroutil do sněhu.

Podstatné je, že pozorní kolegové z kolísající kadence teček a čárek i z poněkud zmatených formulací pochopili situaci a přijeli o dva měsíce dřív. Zřejmě tím svému veliteli zachránili život.

František Houdek



Mezi nádherou a hrůzou

Třeštění letitého popularizátora 29

Časem s vědou mě zanechalo plného úvah na téma *samota*. Nikoli však *dobrá samota* (obdoba *eustresu*), dobrovolně vyhledávaná (ať už pro sebepoznání, pro soustředění, nebo třeba kvůli „adrenalinu“) a v nejhorším kdykoli přerušitelná. Do takové se nechali uvrhnout Richard Byrd či Hebbovi dobrovolníci. Jde mi spíš o *špatnou samotu*, kterou nikdo nežádá a z níž nelze uniknout; takovou (abychom zůstali u *Časem s vědou*) zakusil Frodo Pytlík poté, co zapudil Sama Křepelku. Vlastně - zůstal sám, a přesto ne... Samot je totiž víc, nejmiň čtyři (a vše- ljak se navzájem kombinují).

Tu první, *samotu ega*, danou bariérou mezi vnitřním a vnějším světem, si každý uvědomuje takřka od počátku vědomí sebe sama, hlavně pak během dospívání („proč mi nikdo nerozumí?“) a potom zase s příchodem „úzkostné nejistoty postarších“ (Steve Jones) vrcholící v okamžicích umírání, kdy ale splývá se samotou čtvrtou – *samotou existence* ve věčnosti a nekonečnu vesmíru: budu sám i „potom“ (ať už to tam bude vypadat jakkoli)?

Fyzickou samotou (společenskou izolaci) zažívají všichni robinsoni. Skotský námořník Alexander Selkirk se po hádce s kapitánem dal (osmadvacetiletý) vysadit na neobydlený ostrov v Pacifiku. Kromě toho, co měl na sobě, dostal matraci, pušku, trochu střelného prachu a olova, něco tabáku, sekeru, nůž, kotlík, bibli a pár drobných předmětů, navigačních přístrojů a knih. Ze dřeva a trávy si postavil dvě chýše, větší na přebývání a menší na přípravu jídla. Živil se hlavně masem divokých koz, do kůry stromů si zářezy zaznamenával, jak plynou dny. Když se mu začal rozpadat oděv, vyrobil si z koziny nový i s čepicí. Dlouho jej sužovaly myši a zdívocelé kočky, jejichž předky tam kdysi zavlekly nějaké lodi, ale kočky časem zkrotly, vychytaly myši a dělaly mu společnost. Ochočil si pár kůzlat a pro své rozptýlení někdy „zpíval a tančil s nimi a se svými kočkami“, a tak „díky Prozřetelnosti a síle svého mládí ... dokázal nakonec přemoci všechny těžkosti samoty“. Když přešel nával melancholie, již trpěl prvních osm měsíců, žil klidně a spokojeně. Četl knihy, bibli, zpíval žalmy a modlil se, a jak řekl, „byl jsem lepším křesťanem ve své osamělosti, než kdykoli předtím a než, jak se obávám, budu kdykoli potom“. Takto strávil čtyři roky a čtyři měsíce, než ho vysvobodila okoloplující loď.

Defoeův literární Robinson z Yorku přečkal sám na pustém ostrově 23 let, s Pátkem pak dalších pět. Celou dobu si, až na chvíle stýskání, zachovával vysokou morálku.

Zlotřilci Ayrtonovi z Verneových *Děti kapitána Granta* bylo kolem čtyřiceti, když byl se základní výbavou vysazen na pustém ostrově. Při smyslech vydržel dva až tři roky, během dalších 3-4 let se z něho stal divoch schopný toliko mručení. Mezi lidmi pak začal po devíti dnech plakat, řeč se mu vrátila po pěti týdnech.

Pokusíme-li se o jakous elementární psychologii robinsona, pak (vedle vrozeného vnitřního ustrojení) dost záleží na minulých zážitcích vytěsňených do nevědomí, kde je udržuje „tlak vědomí“ živěný každodenní činností, styky, povinnostmi, radostmi. Pokud tento tlak poleví (třeba v izolaci), zážitky s největší psychickou energií vybunzují z nevědomí a začnou okupovat vědomí. Jsou-li alespoň neutrální, lze to vydržet, jsou-li však „zlé“ (z pohledu osamělce), dají se ve stávající společenské deprivaci potlačit jenom za cenu útlumu celého vyššího vědomí. Člověk zdívoci, „zhloupne“.

Samota vztahová se mihne i v Robinsonovi - toho nejvíce ze všeho trápí, že ho rodiče považují za mrtvého. Byrdovi v době jeho antarktické klauzury držela palce přinejmenším celá Amerika. Na Froda intenzivně mysleli přátelé ze Společenstva prstenu a co víc, oni na něho *spoléhali*. (Pocit zodpovědnosti významně imunizuje proti účinku jakékoli samoty.) Řekl bych, že právě *vztahová samota*, spočívající v nedostatku aktu-

álních známých a přátel (byť momentálně fyzicky nepřítomných), může v souvislosti s pokračující digitalizací a virtualizací života představovat jednu z hrozeb budoucnosti.

Závěrem si zkusme namodelovat tu nejhorší možnou konstelaci, jakési pomyslné „dno samoty“: *Jsem sám. Nemám s kým promluvit, koho se dotknout, komu napsat, na koho pomyslet. Nikdo mě nechápe, nikdo mě nemá rád, nikoho nezajímám (varianta – neprávem o mně všichni smýšlejí špatně). Ve všem důležitém jsem selhal, ovládají mě samé špatné vzpomínky. Mám hlad, nemám kde hlavu složit, jsem nemocný, mám bolesti, což vše ještě znásobuje pocit osamělosti a cizoty ve světě, do něhož jsem byl uvržen. Bojím se budoucnosti. Brzo mě čeká dlouhé, mučivé umírání, na jehož konci – raději nemyslet! Naděj veškerá žádná.*

Obávám se, že v řadě případů to není jen teorie.

František Houdek



DOGMA

47 RÓNINŮ – je to hezké, je to příjemné, je to barevné, a padouška je hezčí než hlavní hrdinka. Japonci jsou tu sice divní jako vždy a všude, ale až zase dostanu náladu na trochu exotiky, nebudu se tomuhle fantasy dobrodružství bránit.

CAPTAIN AMERICA: NÁVRAT PRVNÍHO AVENGERA – znovu jsem na něj šel a znovu mě bavil a znovu mohu prohlásit, že je to po Avengersech druhý nejlepší komiksový film posledních let.

ELYSIUM – je tak strašlivě sociálně-socialistické, že se zhnusilo i mně, letitému levičákovi. Všichni bohatí jsou lumpové odtržení od reality, všichni chudí (tmavší pleti) naopak poctiví dřiči netoužící po ničem jiném než je právo na život a na práci. Technicky dobré, ale davy sociálů srdceryvně běžící vstříc lepšímu životu nebo vůbec životu jakoukoliv kvalitu zadupou do prachu svými omšelými teniskami.

EXPENDABLES: POSTRADATELNÍ 3 – tento díl je důkazem toho, že ne vždy, když se baví tvůrci, baví se i divák. Herci si to užili tak dvojnásobně víc než já, a poplácávání po ramenou fyzické i duševní už také dávno nechalo rozumnou míru za sebou. Naštěstí se tu stále stírlí a vybuchuje dostatečně na to, abyste se nenudili, ale kouzlo nového-starého už je asi definitivně pryč.

INSIDIOUS 2 – obstojná duchařina se zajímavým, ale ne úplně zvládnutým dílčím nápadem. Nijak zásadně mi nevadilo, že jsem neviděl jedničku.

JÁ, FRANKENSTEIN – velmi hloupý a trapný snímek, ale přiznávám, že ani nedokázal dohlédnout výšin stupidity jedné spolumědičky na Festivalu Fantazie domnívající se, že kinodiváci jsou zvědaví na její komentáře. Takže vlastně inteligenčně docela ušel...

NA HRANĚ ZÍTŘKA – opravdu kombinace Hvězdné pěchoty s Narnií o den více, bohužel s klesající úrovní. Ale první půlka je taková pecka, že jsem uvažoval jít na něj na FFku ještě jednou, než mne slečny solidní pověsti, ale morálně pochybných kvalit svedly na alkoholové scesti...

OČISTA – slušné, ale z tak zajímavého nápadu, jako je jedna noc, kdy neplatí zákony a lze beztrestně vraždit a mučit, se dalo vytěžit víc.

OČISTA: ANARCHIE – více se blíží mé představě toho, jak využít základní myšlenku, ale pořád ještě není tak dobrá, jak by doopravdy mohla. Ovšem bude-li tahle série mít i nadále vzestupnou tendenci, je na co se těšit.

PACIFIC RIM: ÚTOK NA ZEMI – jestliže jsem si u posledních Transformerů říkal, když existuje tohle, proč chodit na novou Godzilla

lu, po PR říkám: proč chodit na poslední Transformersy...? Nejzábavnější, největší a nejpříjemnější nejdestruktivnější film posledního roku, zatím nepřekonaný.

PARANORMAL ACTIVITY: PROKLETÍ – co ubral film na originalitě, to přidal na ději, takže jsem se sice nelekl jako u jedničky, ale také nenudil jako u jedničky. V rámci svého subžánru šedivý průměr.

RIDDICK – žádná temná verze Star Wars se nekoná, tvůrci se vrátili do mělkých, ale nesmrdutých vod běčkové sci-fi akčárny. Více pro než proti, ale pořád je Černočerná tma působivější.

ROBOCOP – zbytečný až nudný remake, který je zbytečné vidět i v televizi.

STRÁŽCI GALAXIE – efekty, triky, velkolepost a vtipy relativně zdařile zastírají, jak moc plytký a špatný scénář je, jak nevhodně se hlavní hrdinové dají dohromady a jak moc zbytečných postav tu je. Potěšení z filmu bude stoupat s klesajícím věkem a nároky.

ÚSVIT PLANETY OPIC – je technicky natočený tak dobře, že občas zapomenete na trapně vychovávací a mementoidní okamžiky (opice podává ruku člověku a slibuje: „Důvěřovat.“). Jenže apokalypsu stejně nevidíte, a protože dopředu znáte konec, přeci jen se snímek trochu vleče.

V ZAJETÍ DÉMONŮ – působivá duchařina s pár nezapomenutelnými scénami. Detaily jsou lepší než celek, ale pokud mi číšník naservíruje takto kvalitní krmí, rád mu odpustím včerejší košili i tik v oku.

X-MEN: BUDOUCÍ MINULOST – (bacha, spoiler!) náklady áčková záležitost, atmosférou dystopické budoucnosti, ovšem běčko, céčková časovka a hodnocení D tenhle film dostane za to, že je to další restart. Ano, už zase další začátek, už zase to, co bylo, neplatí a nekoresponduje s výše zmíněným Wolverinem. Zažraný fanda X-Menů možná objeví jakousi linku, podle které je zapotřebí filmy postupně nakoukávat, aby celá série dávala smysl, ale pro ty, kteří se občas chtějí mrknout na nějaký komiksový snímek, to není. Až to poběží v televizi, mrknu se znovu na kreaci Evana Peterse a znovu budu mít radost z toho, že mezi mnou a tímto psychopaticky vyhlížejícím výtečným hercem je celý oceán.

ZLOBA: KRÁLOVNA ČERNÉ MAGIE – zapomeňte na náznaky, že jde o fantasy, přijměte, že jdete na novou verzi klasické pohádky, a budete se velmi dobře bavit. Jen ty lícní kosti Angeliny Jolie neměli maskéři a trikaři tak přehánět – vypadá spíše jako královna vetřelců...

...a tímto textem se bohužel musím se čtenáři z pracovně-provozních důvodů na nějakou dobu rozloučit. Děkuji za pozornost a podporu, snad se na tomto místě časem opět sejdem.

Filip Gotfrid

ČS FANDOM

Cena Karla Čapka za rok 2014 a Ceny ČS Fandomu (Parcon 2014 Bratislava)

Cena Karla Čapka

Mikropovídka

Lipšanský Jan: Průchody – *udělena cena Pulec*

Salášková Veronika: Rutinní vyšetření

Doležal Karel: Sedminožnice

Krátká povídka

Seiner Hanuš: Ve válce se stochastikou – *udělena cena Pulec*

Doležal Karel: Šperk

Molcarová Václava: Pěšák bouře

Švancara Jan: Simplephone

Matoušková Tereza: Kulička hroznové vína

Povídka

Fiala Adam: Poutník – *udělena cena Pulec*

Sedláčková Eva: Lovci dveří

Vaňková Jana: Ilja

Zelenka Jaroslav: Jezerní národ

Dvořáková Miroslava: Mám lidi docela rád

Novela

Sněgoňová Kristýna: Lék – *udělena cena Mlok*

Se všemi uvedenými pracemi se můžete seznámit ve sborníku MLOK 2014, s dalšími pak v KOČASU 2014.

Kromě vyhlášení CKČ byly na Parconu uděleny i

Ceny Československého fandomu.

Mloka za dlouholeté zásluhy získal Miroslav Dvořák, cenu Ludvík si odnesl Lubomír Záborský, mezi fany známý jako Dáreček, za fotodokumentaci života fandomu, za další úspěšný rok klubu Andromeda i za spoluorganizování dalšího ročníku soutěže O stříbřitě lesklý halmochron.

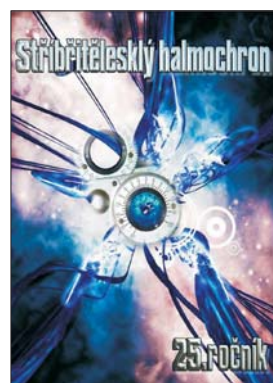
Cenu Drak, udělovanou slovenským Fandomem, dostalo nakladatelství Artis Omnīs.

Cenu prezidenta Československého fandomu převzal Martin Králík za přípravu a zorganizování programu bratislavských Parconů.

Dále byly předány i ceny Eurofandomu, ESFS: Encouragement Award za ČR získal Míla Linc a za SR Lenona Štiblaríková. Jiřina Vorlová

Výsledky 25. ročníku soutěže o Stříbřitě lesklý halmochron

1. Viviana Stellata: Nezapomeň zamknout
2. Čermáková Libuše: Těžká hodinka
3. Němec Vladimír: Signál posledního soudu
4. Doležal Karel: Jeden obraz vydá za tisíc nestvůr
5. Červenka Pavel: Lojzův zásah
6. Klepal Petr: Šilenství
7. Klimeš Ladislav: Kurt Wolf
8. Vácha Dalibor: Můj vůdče
9. Kochlica Martin: Už len jedna vec
10. Hollósy Imrich: Otec
11. Marton Tomáš: Budoucnost
12. Vácha Dalibor: Cesta
13. Svoboda Pavel: Jestlipak je ta postel ještě volná?
14. Svoboda Pavel: Návrat do Přítomnosti
15. Bircák Jan: V tieni Veľkého Opáta



NON FICTION

Nate Silver

Signál a šum

Mnoho předpovědí selže. Některé ne.

Pokud se vám doposud nepodařilo pochopit Bayesovu větu (nebo jste ji i pochopili, ale nedokážete ji aplikovat v běžnodenních situacích), přečtěte si Nata Silvera.

Kniha na příkladu mnoha témat a oborů – od ekonomické krize přes baseball, epidemii ptačí chřipky, meteorologii a předpověď hurikánů, poker, marketing až po 11. září 2001 –

analyzuje, proč se většina předpovědí mylila a naopak co činí jiné předpovědi úspěšnými. Jako tvůrce fungujícího modelu předpovědi úspěšnosti hráčů baseballu, autor geniální předpovědi volebních výsledků posledních amerických prezidentských voleb a výherce 400 000 dolarů v pokeru má Nate Silver k tématu jistě co říct.

Paseka, Praha 2014, přeložil Jan Kalandra, 544 str., 450 Kč

